

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2207
2,90€ | 9 GENER 2022

«Església i mitjans de comunicació han de buscar la veritat plegats»

Valentina Alazraki, vaticanista del canal Televisa

P 3 i 8-13

**Conversió ecològica
pendent**

P 25-27

Calendari 2022

Ja podeu adquirir el calendari de **Catalunya Cristiana** a la nostra seu

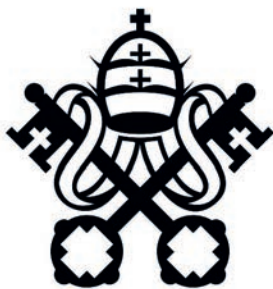
Té un preu de 5 €, i també hi ha l'opció d'enviar-lo a domicili

Aquest any, les fotografies són una selecció de les Rutes espirituals per Catalunya que cada estiu, des de fa dotze anys, publica el nostre company Eduard Brufau a Catalunya Cristiana

Rutes
espirituals
per
Catalunya

2022

Monestir de Sant Miquel d'Escornalbou,
a Riudecanyes (diòcesi Tarragona),
Agustí Codinach

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Per què viatja el Papa?

La vaticanista Valentina Alazraki ens explica la seva experiència com a periodista als viatges dels tres últims papes. Ja estem acostumats al fet que el Sant Pare faci alguns viatges a l'any en visita pastoral als catòlics de diferents països. Però, per què viatja el Papa? Què el mou a sortir de Roma i voler trobar-se amb els fidels d'altres terres?

L'impulsor dels viatges del Successor de sant Pere fora de Roma ha estat, sens dubte, el papa sant Joan Pau II. Tots tenim encara a la retina les imatges del papa Wojtyla en els seus viatges arreu del món, que han estat més d'un centenar en els seus vint-i-set anys de pontificat. El seu primer viatge apostòlic va ser a Mèxic, desoïnt les recomanacions que li desaconsellaven fer aquesta mena de viatges. Pensaven que no hi aniria ningú, que els fidels no respondrien. Però, el Papa ho tenia clar. Davant la crisi d'autoritat que havia suscitat el maig del 68, ja no n'hi havia prou amb un discurs des de Roma per confirmar en la fe el poble cristià. Calia anar a tots els racons de la terra en persona, com sant Pau, com tants altres que han comprès que una part essencial del missatge cristià és la seva transmissió a tots els homes.

Sant Joan Pau II era molt conscient que hi havia d'anar en persona, so-

bretot a Llatinoamèrica. Volia anar-hi a anunciar de nou Jesucrist, amb un nou vigor i convicció, per denunciar la Teologia de l'Alliberament, que causava estralls entre la fe dels senzills i que confonia el compromís cristià amb la lluita armada.

La fe sempre ha requerit el tu a tu, el diàleg de cor a cor, com diu sant John Henry Newman. I el diàleg requereix la presència física de l'altre, estar davant la persona en carn i ossos, captar-ne tot l'ésser en el gest de la comunicació. Tots hem experimentat durant la pandèmia que comunicar-se en línia no és el mateix que fer-ho cara a cara.

Benet XVI ens ha recordat amb els seus viatges que la fe, a més d'anunciada, ha de ser explicada. Per això ha anat als centres de la intel·lectualitat, a exposar-hi la raonabilitat del cristianisme. Finalment, Francesc ens convida a reconèixer que també els que són a les perifèries de la fe i del que és humà necessiten escoltar una paraula de salvació, de sentit i d'esperança.

Tal com va passar amb els primers deixebles, la fe requereix d'una trobada personal amb Crist, d'una paraula pronunciada per un testimoni i que és acollida al cor de qui escolta. El mètode, dos mil anys després, continua sent el mateix.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

22
Opinió

23
Anàlisi

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

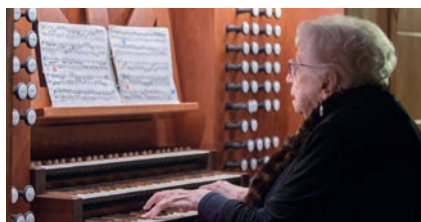
46
Agenda

47
Des del carrer

Núria Calduch-Benages, secretària de la Pontifícia Comissió Bíblica

PÀGINA 20-21

38
L'orgue de Montserrat Torrent

Francisco Carrión, guardonat amb el Premi Lolo de periodisme jove

PÀGINA 22-23

Tresors que surten a la llum

PÀGINA 36-37

47 Rosalina Alcalde, cap de metodologia i estudis de la Fundació Pere Tarrés

La setmana en tuits

SOR LUCÍA CARAM
@SORLUCIACARAM

Monja contemplativa

Ahir vam estar preparant els regals per als petits. En arribar al convent uns nens que van venir van dir a la Gloria: «Aquest any al Pare Noel se li va oblidar passar per casa. Diuen que el proper potser.» #QueCapNenQuediSenseSomriure. Avui potser els sorprenem

NAOMI TUTU
@TUTUNAOMI

Activista

El meu pare ja descansa. Gràcies Tshezi per tot el que has estat per a la nostra família i el món. Lala ongo xolo Desmond Mpilo Tutu

GERARD ESTEVA
@GERARDESTEVA

President de la Unió de Federacions Esportives de Catalunya

Fa anys que des de la @UFECcat col·laborem amb la Comunitat de Sant'Egidio Barcelona en dos pro-

jectes, la «Dutxa amiga» i el «Dinar de Nadal»: cedim diàriament dutxes a primera hora del dia i ajudant al dinar solidari de Nadal per a les persones que més pateixen

JAUME NOLLA I MARTÍ
@JAUMENOLLAIMART

Locutor

Dir «Bones festes» no «engloba» res. És un eufemisme per no dir Bon Nadal, encara vivint en un anticlericalisme reaccionari. Ara per felicitar l'any, oi que direu «Bon Any» i no «Bones festes»?

PAPA FRANCESC
@PONTIFEX_ES

Els nous Herodes dels nostres dies esquincen la innocència dels nens sota el pes del treball esclau, de la prostitució i l'explotació de les guerres i l'emigració forçada. #Pre-guemjunts avui per aquests nens i defensem-los #SantsInnocents

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

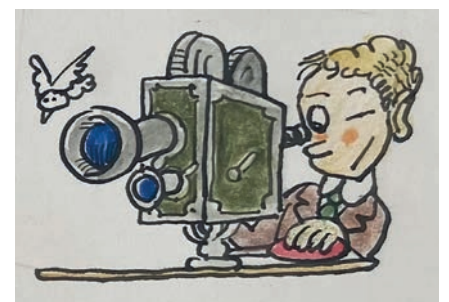
Pessebres Vivents

«Les representacions funcionen al 70 per cent.» Ho comentava el 22 de desembre la presidenta de la Federació de Pessebres Vivents de Catalunya, Àngels Serentill, en una entrevista a l'informatiu *Sense distància* de Ràdio Estel. Destacava que «s'allarguen fins al cap de setmana després de Reis» i que «tots són exteriors aquesta vegada, sempre d'acord amb les mesures actuals contra el Covid». Serentill reconeixia que «s'ha reduït aforament, però molta gent s'hi ha interessat des del web www.pessebresvivents.cat». La federació agrupa actualment 49 representacions en actiu, de les quals han celebrat 50 anys les de Tona i els Prats de Rei (Anoia).

El 24 de desembre en una edició especial del magazín *Camins* a les 18 hores, un dels impulsors del pessebre vivent dels Prats de Rei, el prevere Jaume Casamitjana, assegurava que aquesta proposta «arrela en la tradició pessebrista de Catalunya i es fa instrument per anunciar el gran esdeveniment que canvia la història de la humanitat». També explicava que va ser el seu pare qui «va assumir el repte de traslladar un diorama als carrers del poble ara fa 50 anys, a proposta d'uns joves».

L'efemèride de la setmana

15 de gener del 1874: neix a Gràcia el pioner de la cinematografia Fructuós Gelabert, que va filmar les primeres imatges a l'Estat.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Personalitats pertanyents a totes les confessions cristianes, començant pel mateix Papa, han expressat el condol per la mort de l'arquebisbe anglicà i Premi Nobel de la Pau, Desmond Tutu. Amb la seva desaparició, Sud-àfrica perd un dels seus grans referents morals, que va fer possible la fi de l'apartheid i la reconciliació interna del país. A partir d'ara els sud-africans hauran de continuar caminant pel camí de la convivència sense els pares que el van començar.

LA SAL DE LA TERRA

Avui he vist Jesús

El dia de Nadal els cristians celebrem el naixement de Jesús, Aquell que va capgirar la història de la humanitat i que va dir frases tan inquietants, com aquestes: «Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra», «Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen», «Us asseguro que un ric difícilment entrarà al Regne del cel. És més fàcil que un camell passi pel forat d'una agulla que no pas que un ric entri al Regne de Déu». Finalment, Jesús va morir humiliat i abandonat a la creu.

Però, tot i ser un fracassat als ulls de la nostra cultura social, quantes persones voldrien haver conegut i parlat amb Jesús! Jo, avui, he tingut aquesta gràcia: he vist Jesús als carrers de Barcelona, un jove, molt

jove musulmà que viu i dorm al carrer, un d'aquells «odiats i temuts» menes, que polítics miserables i gent sense cor voldrien expulsar del país o empresonar. L'he vist en un racó, mig entaforat en un portal per resguardar-se del fred i del vent gèlid de desembre. Havia estès una petita tovallola a terra i es prostrava en direcció a la Meca fent la seva pregària. M'he aturat mirant-lo emocionat: ell s'inclinava una vegada i una altra alhora que amb els ulls tancats pregava. Alguns dels cristians anem a missa del gall en família, ben abrigats i amb la calefacció posada a l'església. Ell pregava sol en aquell indret inhòspit i brut, al costat d'un carret on guardava les seves poques pertinences. L'he mirat discretament fins que ha

ÀNGEL MIRET SERRA
Advocat

finalitzat la pregària. He sentit aleshores un gran malestar i he volgut fer alguna cosa: parlar-hi?, donar-li diners? Mentre pensava què podia fer ha passat al meu costat i m'ha mirat breument. Els seus ulls m'han interrogat, en ells he vist bondat i tristesa alhora que tristesa però no desesperació. He volgut seguir-lo i ajudar-lo d'alguna manera, però quan m'he girat i he anat en la direcció que havia pres ja no l'he vist. Ja no hi era.

L'he mirat discretament fins que ha finalitzat la pregària

MN. ALFONS GEA
Psicoterapeuta

PUNT DE VISTA

El viàtic de la «ciència»

Arran de la lectura de la narració de la mort d'un familiar, escrita per la protagonista del comiat final, una popular humorista presentadora de *reality show*, on explica les bondats de parlar amb el moribund totalment sedat i inconscient, alguns pacients dels que rebo a la consulta estan angoixats perquè creuen que el seu familiar va morir sense permís i sense saber com se l'estimaven, perquè en els últims moments no li van parlar o no eren presents en el moment d'anar-se'n.

És curiós que el llibre pretengui afirmar que un cervell afectat per la malaltia i, a més, amb una sedació pal·liativa, pugui escoltar i comprendre. Sabem no únicament per la fisiologia de la ment, sinó pel testimoni de tants que han despertat d'un coma induït que cal

que la consciència tingui una certa activitat per tal de processar la informació, endreçar-la i recordar-la.

Es creu i s'afirma sense cap rigor que la pau del qui se'n va depèn del comiat auricular.

Contrasta l'auge d'aquests comiats amb el relegament de l'Extrema Unció i la gairebé nul·la pràctica del Viàtic com a sagraments del final. La majoria de catòlics moren orfes de sagraments. Sembla que l'acció divina i el sacrifici de Jesucrist mort a la creu i ressuscitat vençant el pecat i la mort no poden competir amb la potència salvadora dels desitjos purament humans

La majoria de catòlics moren orfes de sagraments

que es manifesten a l'oïda del moribund. Potser perquè es mira més i es dona més importància al fet de desaparèixer d'aquest món en pau, tot maquillant la mort com una cosa inexistente, que no pas a la vida eterna que comporta sotmetre's a la voluntat divina.

Humanament la proximitat del familiar o persona vinculada segur que té un valor i, a més, proporciona un benestar o pacificació als que queden. Tot s'hi val per pal·liar el sofriment. Però donar carta de científic a una cosa que no és contrastable i que pertany més a l'àmbit espiritual encara que sense Déu, és almenys una falsedat o una credulitat de la qual diuen que fugen els no creients, que pel que es veu necessiten inventar-se una litúrgia laica.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El discerniment espiritual

Acabem d'iniciar un nou any, els inicis sempre són un bon moment per proposar-nos grans fites. Alguns es proposen estudiar algun idioma, altres aprendre a tocar un instrument musical i tants compromisos que sovint s'esvaeixen amb el temps.

Fixar-nos fites és bo i saludable. Ara bé, un dels riscos és imposar-se massa reptes i objectius que, en comptes de fer-nos bé i de millorar-nos com a persones, ens portin al desànim i a l'apatia.

Durant els meus anys de ministeri, algunes persones que acompanyava espiritualment em preguntaven: Quins objectius he de proposar-me per a aquest any que comença? Jo els convidava a replantejar aquesta pregunta amb una altra: Déu meu, què consideres important que treballi? Es produïa aleshores un salt qualitatiu molt significatiu. Introduïem Déu com a interlocutor en el diàleg.

Però, com podem saber què és el que Déu vol? És més, realment podem descobrir quina és la voluntat de Déu per a cadascun de nosaltres en aquest moment de la vida? Certament, podem descobrir-ho. I és aquí on comença el preciós camí del discerniment espiritual, que és precisament l'objectiu del nostre pla pastoral per a aquest curs.

El discerniment és un art que ens permet aprendre a escoltar Déu, que ens parla enmig d'aquest canvi d'època en què vivim. Per això cal desenvolupar «una oïda ben fina per saber escoltar l'Esperit i un cor ben disposat per complir el que ens diu. Això implica una manera de llegir la Bíblia, una manera de pregar enmig del nostre món, una manera de mirar amb els ulls amorosos

de Déu» (*Pla pastoral diocesà*, Cap. V).

Ens podem proposar moltes fites. Ara bé, crec que no podem obviar una meta indispensable i, en la meua humil opinió, la més important per a tot ésser humà: entrar a la vida eterna. Una vida eterna que pot començar ara i aquí.

Aquest anhel profund de l'ésser humà queda recollit en un passatge de l'Evangeli, quan una persona es va apropar a Jesús i li va preguntar: «Mestre bo, què haig de fer per a posseir la vida eterna?» (Lc 18,18). La vida eterna és la gran fita que ens ofereix Jesús i que, per tant, ens ha d'ajudar a determinar els objectius, les prioritats, l'ordre de valors i el programa que orienti la nostra vida.

Aquesta pregunta només pot rebre la resposta de Déu. Una resposta que, d'una banda, neix de la veritat que l'Església custodia i transmet i, de l'altra, neix de la trobada personal de cadascun de nosaltres amb la Santíssima Trinitat.

Atrevim-nos a fer aquesta pregunta a Déu i descobrim-ne les respostes en la pregària, en les persones amb qui ens trobem, en els esdeveniments que ens toca viure. Déu ens parla, però per aprendre a escoltar-lo necessitem un acompanyant espiritual que, sota el guiatge de l'Esperit Sant, ens ajudi a discernir quina és realment la voluntat de Déu i què hem de canviar a la nostra vida per avançar en el camí que porta a la vida eterna.

Quina és la vostra fita per a aquest any? I per a la resta de la vida? Què he de canviar i què estic disposat a arriscar en aquest intent d'arribar a la fita?

Bon any i que Déu us beneeixi, us acompanyi i us doni la seva Pau.

«Aquest halo de sacralitat que envoltava els Papes s'ha trencat una mica amb Francesc»

Valentina Alazraki, vaticanista del canal Televisa

Valentina Alazraki, degana de la informació vaticana.

El mes de novembre passat el papa Francesc lliurava una medalla d'honor als vaticanistes Valentina Alazraki, corresponsal del canal Televisa, i a Philip Pullella, de l'agència Reuters. Alazraki ha fet 154 viatges amb els Pontífexs, 100 amb Joan Pau II. Amb ella parlem sobre la seva trajectòria professional i reflexionem sobre els reptes comunicatius de l'Església.

Quan va sentir la vocació al periodisme?

Em vaig decidir pel periodisme perquè des de molt petita sempre em va agradar escriure, tenia facilitat per redactar, tenia imaginació i passió. No sabia dir si vaig néixer amb vocació o no, però segurament sí amb molta passió, amb determinació, amb la idea que el treball és absolutament prioritari. Sempre vaig veure aquesta professió com una entrega i un servei. Sobretot per a un corresponsal, perquè ha de ser com

un metge llevador, disponible d'algun manera les 24 hores. La meva mare era italiana, vaig viure la meva infància i adolescència entre Itàlia i Mèxic, i aquí a Roma vaig guanyar un concurs de religió quan era petita, als 10 o 12 anys, potser com una premonició de la carrera que després m'ha tocat.

Com s'ha desenvolupat la seva vida professional al Vaticà?

La meitat de la meva vida professional la vaig fer al costat de sant Joan Pau II. La primera part del seu pontificat era l'exaltació del periodisme, seguir-lo era ser testimoni d'un gran líder carismàtic que anava fent història. Al final de la seva vida, quan el vam veure totalment disminuït físicament, em va marcar molt la seva santedat, la fortalesa impressionant de la seva fe. Va ser un gran exemple per a mi. Sabia capturar l'atenció de qualsevol tipus d'auditori, havia estat actor, sabia idiomes, tenia una facilitat de comunicació impressio-

«Seguir Joan Pau II era ser testimoni d'un gran líder carismàtic que anava fent història»

«L'olfacte periodístic es fa al carrer, amb l'experiència, i no el dona cap universitat»

«Hi ha moments en què has de saber callar per poder entendre més, aprofundir més i explicar-ho millor»

nant. Quan vaig començar a veure que es doblegava, que el seu rostre perdia el somriure pel Parkinson, veia la imatge oposada de la que ens ofereix la publicitat, que sempre mostra un home o una dona, joves, guapos i sans. Malgrat això, vam conèixer la força que s'amagava en la seva feblesa, una força que no era exterior sinó interior, i que es transmetia a tothom. Recordo quan el vaig veure aparèixer des de la finestra del Palau Apostòlic, el dimecres tres dies abans de la seva mort. Era la imatge d'una entrega fins al final, que em va impactar molt fortament.

Quina va ser la seva reacció quan Benet XVI va decidir renunciar al càrrec?

Al principi no l'entenia, perquè jo estava acostumada a l'exemple de Joan Pau II, que solia dir que Crist no havia baixat de la creu, i que ell tampoc no ho faria, però amb el temps vaig entendre perfectament el motiu de la seva renúncia, que també va ser una «denúncia» de les persones que feien servir malament el poder en el seu nom. Vaig entendre perfectament que després d'aquesta renúncia hi havia la seva grandesa i la seva gran humilitat, perquè ningú no hauria volgut ser escollit Papa després de Joan Pau II, eren sabates molt grans. Ell va ser l'únic que va tenir la força i la humilitat d'acceptar el càrrec.

Vostè ha cobert 154 viatges papals, com és acompanyar un Papa en un viatge apostòlic?

En el primer viatge a Mèxic de Joan Pau II em va tocar, amb 23 anys, inaugurar les entrevistes als vols. Abans no existien. El dia abans del viatge era un dimecres d'audiència. Quan el Papa va arribar amb el cotxe, jo vaig fer un salt fins on era ell amb el barret de *charro* i li vaig apropar el micròfon, cosa que mai no s'havia vist al Vaticà. L'endemà, quan el Papa va entrar a la nostra cabina a l'avió, jo vaig començar a entretenir-lo, i el que no podia imaginar és que tothom faria el mateix. Es va passar més d'una hora contestant cadascun dels periodistes en diferents idiomes. Aquella va ser inesperadament i sorpresivament la primera conferència de premsa d'un Papa a l'avió. Ell ens conside-

Moisés Becerra

rava els seus companys de viatge. Érem els seus aliats, perquè a través nostre el que feia ho donava a conèixer a tots els racons del planeta. El papa Francesc ha decidit reservar el principi del viatge per saludar-nos, però aquest no és un moment periodístic. Cadascú pot comentar-li alguna cosa, donar-li una carta, un llibre, un regal de part d'algú... El final del viatge és per a la roda de premsa.

És dur seguir el Papa als països que visita?

Acompanyar un Papa no té res a veure amb un viatge turístic, són viatges molt cansats on es comença molt aviat al matí: a les 4.00-4.30. Si el Papa es trasllada en helicòpter o en avió potser tu ho has de fer amb autobús, i això significa moltes hores. Has d'estar sempre molt pendent de la informació. En general, has d'estar amb el mòbil veient els diferents actes, i

La periodista coneix bé el que suposa cobrir la informació des de la Santa Seu.

hi ha esperes molt llargues perquè sempre has d'arribar dues hores abans que el Papa als esdeveniments. Una part molt interessant del viatge és el de la preparació, amb l'estudi de la situació política, econòmica i social del país que es visita: saber quina és la situació de l'Església a cada país és vital per entendre els discursos del Papa.

Què ha significat la condecoració que va rebre del papa Francesc?

El papa Francesc va voler retre homenatge a tota la professió periodística, fer veure als meus companys que ell estima els comunicadors, que és al seu costat, que és conscient dels problemes que afrontem, de les situacions de vegades difícils en les quals hem de treballar en un món difícil com el Vaticà. És una motivació més per continuar fent el treball com l'he fet fins ara, com a servei, amb pro-

fessionalisme i entrega. Mai pensar que jo soc la protagonista de la notícia, sinó la notícia mateixa. El respecte és sobretot per als qui ens escolten i els qui ens veuen.

Un periodista d'avui ha de viure amb la passió dels cronistes d'abans, malgrat la gran tecnolització del periodisme?

Hi estic totalment d'acord. Quan el meu primer cap, Jacobo Zabłudovsky, em va dir que jo seria la seva corresponçal, li vaig preguntar: «Què significa ser corresponçal?» Jo tenia 19 anys. I ell em va dir: «Mira, tu seràs les meves orelles i els meus ulls a Roma i al Vaticà.» «Per què?», vaig preguntar, i em va contestar: «Perquè és molt diferent que tu m'expliquis alguna cosa que sents i veus de primera mà, que no que t'expliquin una cosa que ha passat i que tu no n'ets testimoni.» Aquesta va ser la meua primera gran lliçó que vaig rebre de periodisme i la que m'ha guiat tota la vida. Una cosa és fer periodisme darrere d'un ordinador, i una altra és anar al lloc dels fets, parlar amb les persones i amb la sensibilitat pròpia captar coses que ningú més no capta. Cal ser al carrer, anar a la notícia. L'olfacte periodístic es construeix al carrer, amb l'experiència, i no el dona cap universitat.

Francesc va aconsellar tres verbs «periodístics» en el discurs durant l'acte d'entrega de la condecoració: saber escoltar, aprofundir i després explicar...

Saber escoltar és molt important. Quan tens davant algú, no pots anar només a la llista de preguntes prefabricades. En una entrevista has de portar un esborrany de preguntes, però no t'hi pots limitar, perquè des de l'escolta de l'altre sortiran noves preguntes. Després has de saber aprofundir per donar el context i, a través d'això, has de saber explicar aquella història o aquella entrevista. Jo crec que hauria afegit un quart verb, però només si ets periodista, i el Papa òbviament no ho és: el verb callar, que no és encobrir, amagar la notícia. Hi ha moments en què has de saber callar per poder entendre més, aprofundir més, i per explicar-ho millor, per fer sentir la teua veu més forta.

Els vaticanistes mostren una

altra cara de la informació?

Malauradament no tot són bones notícies. Hi ha moments en què cal parlar de males notícies, quan hi ha un escàndol com el dels abusos sexuals a menors o algun escàndol financer. Són males notícies, però cal donar-les, mai amb la idea d'agredir o buscar culpables per buscar-los, sinó per ajudar l'Església a millorar aquesta situació, perquè canviï de rumb, perquè prengui mesures, perquè aquestes situacions tan doloroses no es tornin a repetir.

Apostar per una comunicació transparent ajudarà l'Església a prevenir els abusos sexuals en el futur?

Quan van començar a fer-se públics els escàndols, molts cops l'Església reaccionava contra els periodistes, eren ells els que agredien l'Església. Jo crec que el que l'Església ha d'entendre és que hi ha d'haver una aliança entre l'Església i els mitjans de comunicació, on tots dos cerquin la veritat, el bé comú i estiguin del costat de les persones més febles. Durant dècades vam veure que no s'escoltava les víctimes, no se les creia i se les desacreditava. L'Església i els mitjans han de ser aliats per denunciar el que són crims, encobriments, per posar les víctimes al centre de l'atenció, per situar-se a la banda de les víctimes i no tornar a encobrir, a fer silenci. Si vols aclarir els fets, automàticament estàs del costat de la premsa. Si per a tu els febles són els abusadors, òbviament l'Església no pot estar al teu costat, com tantes vegades ha ocorregut en el passat, i semblava que els abusadors eren els que no es podien tocar i que calia protegir-los i defensar-los; se'ls canviava de lloc, de parròquia. Quan en realitat eren les víctimes les que eren les persones més febles i era a elles a les quals calia parar tota l'atenció.

Quin retrat faria dels tres Papes que ha conegut?

És una mica difícil sintetitzar tres pontificats, però diguem que Joan Pau II tenia una connotació humana molt forta, era imponent i alhora era molt senzill, càlid, afectuós. Sempre em cridava moltíssim l'atenció que mirava les dones amb una netedat extraordinària.

Jo el veuria com un místic, un filòsof i un home d'acció alhora. El papa Benet XVI, òbviament, és el gran teòleg, és el pensador que ha escrit textos d'una profunditat i d'una alçada intel·lectual impressionants, al qual potser li faltava l'empatia amb el gran públic, tot i que aconseguia fer-ho curiosament a través del silenci o de l'adoració eucarística. El papa Francesc el veig com el rector universal, en el sentit que jo crec que ell va voler descendir, baixar una mica del pedestal del Papa per ser un home proper a nivell humà. Crec que aquest halo de sacralitat que envoltava els Papes s'ha trencat una mica amb Francesc per la seva pròpia voluntat. Crec que per al papa Francesc és més important l'ovella perduda

«Hi ha d'haver una aliança entre l'Església i els mitjans de comunicació, on tots dos cerquin la veritat»

que les 99 que ja té, la qual cosa li ha provocat algun problema i alguna crítica. Els diferents, els que no són els cristians perfectes, són a qui Francesc més s'apropa.

De quina manera evolucionarà en el futur la comunicació a la Santa Seu?

L'Església ha de ser on sigui la gent i evolucionar segons els progressos de la tecnologia. Si no és on hi ha la gent, el missatge de l'Església, per meravellós que sigui, no arribarà perquè cada vegada hi ha menys gent que llegeix diaris i que veu la televisió tradicional, i cada vegada més gent segueix les notícies per Twitter, Facebook i Instagram. L'Església ha de ser-hi, si no, el seu missatge es perdrà. L'Església ha d'apostar pels mitjans de comunicació, basant-se en una transparència total. Sobretot, tenir una informació que sigui proactiva i no sempre reactiva. Perquè, per exemple, en el cas dels escàndols d'abusos sexuals sempre veiem que la denúncia surt d'altres llocs, d'algun periodista o d'alguna víctima, i després l'Església es veu obligada a anar darrere de la notícia, a respondre-hi, i mai de forma proactiva. Hi ha d'haver un sistema de comunicació àgil, on hi hagi una relació directa entre el portaveu i el Papa, entre el portaveu i el cardenal, el portaveu i l'arquebisbe.

Alazraki agraeix la condecoració papal.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

SABER ESCOLTAR

Maggie

A l'Evangeli de sant Joan (Jn 21,15), hi ha una escena commovedora: Jesús pregunta a Pere si l'estima més que els altres. El meu pensament era exposar aquest fet, però he llegit el text d'un missioner de Papua Nova Guinea, que, amb una anècdota, il·lustra el text sagrat.

Margareth, a qui tots anomenen Maggie, és una dona gran que coneixgué els primers missioners d'aquella zona i que, essent jove, va prendre una determinació: consagrar-se a Déu, restar verge i tenir cura de la capella, on el missioner va dos cops a la setmana per celebrar la missa.

En aquestes comunitats es fa una hora d'adoració al Santíssim seguida de la santa missa. Un dia, la Maggie no va anar a l'adoració. Durant les lectures de la missa, arribà

trasbalsada i es va asseure als primers bancs. Tampoc no es va apropar a combregar. El missioner va veure que plorava amargament. I per què plorava? Plorava perquè aquest dia no havia pogut rebre Jesús. Plorava per amor a Nostre Senyor.

El sacerdot se sentí commogut i alegre alhora i pensà: aquesta dona sí que estima Jesús. En aquell moment, li vingueren a la memòria les paraules del Senyor a Pere: «M'estimes més que aquests?» Ell se sentí confós i s'adonà que només podia respondre: «Més que aquesta dona... lamentablement, no.» Als sacerdots no se'ls demana que estimin com els altres, sinó que estimin més que els altres. El missioner pensava, quan veia la capella plena de gent, si realment estimava Jesús

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

més que aquests altres i interiorment els evangelis li van donar pau.

Pere, en realitat, no havia contestat «t'estimo Senyor», sinó «t'estimo molt amb l'amor humà amb què jo soc capaç d'estimar»: «Senyor, Vós ho sabeu tot, vós sabeu que us estimo.» Pere, tot i que havia negat Jesús, va seguir-lo amb enorme constància fins a donar la vida.

Jesús és bo i ens accepta. Però no som capaços d'estimar-lo tal com Ell es mereix. Hem de ser humils com sant Pere i, malgrat les nostres misèries, estimar-lo com ho feren els sants i com ho fa la Maggie.

Als sacerdots se'ls demana que estimin més que els altres

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Ningú no els dona feina perquè no tenen papers. Aquesta és la història de tantes famílies santes, o no tan santes, però pelegrines o emigrants, com aquella que hem celebrat aquests dies. Ells busquen hostal, aquests, feina.

El tràfec d'aquests dies moltes vegades m'atabalava. Sabia que la missa seria la trobada més íntima amb el Nen que va néixer i que continua naixent. Ho preparava amb il·lusió, pensant en els que m'acompanyarien físicament i en els molts altres que, en països llunyans, emocionalment se sentirien units amb Déu i amb mi.

Em preguntava, Déu em concedirà un senyal que està amb mi? Sense calcular-ho, m'he trobat a taula acompanyat. No tenien res a

A PROPÒSIT DE...

No els acollien perquè no tenien papers

veure l'un amb l'altra. Res a veure amb mi tampoc. Vam sopar junts i junts vam anar a l'església. Tots vam escoltar la Paraula. La comunió no la van rebre tots. «Per què no hem pogut combregar?», em va preguntar un d'ells. T'ho explicaré un altre dia.

La dona caribenya ha deixat el seu fill amb el marit. Creia que aquí trobaria feina i podria enviar-los diners. Va abandonar els estudis universitaris per poder estalviar. Un accident la va deixar al carrer. És emigrant i ningú no vol problemes.

Jo em preguntava quin paper tenia en aquesta història. Soc vell

La missa va ser la trobada més íntima amb el Nen que va néixer

i, a la meua edat, qui me n'oferirà? Quan la jove ha marxat, m'he adonat que Déu havia escollit per a mi ser actor representant de l'ancià Simeó.

No podia permetre que ella marxés a altres terres sense sentir una paraula de consol, encara que no fos profètica. L'he tornada a trobar i, almenys, he pogut parlar-li de la fe, posar-la en camí d'esperança, perquè pogués vèncer la seva depressió.

Estic escrivint tot just acabat el Nadal, el lector potser ja el té arraconat. Alguns m'expliquen quants es van asseure a taula aquella nit i res més. I jo em pregunto: «El Nadal és una festa cristiana o una celebració de família estructurada o reunida a pedaços?»

És solemnitat de taula o d'altar?

Vida eclesial

Aquesta setmana Francesc
escriu una carta als matrimonis,
Mn. Joaquim Fortuny ens parla
de la «visita ad limina»,
entrevistem la biblista
Núria Calduch i coneixem
el periodista Francisco Carrión

«Déu us acompanya», recorda Francesc en una sèrie de consells

El Papa dedica una carta als matrimonis amb motiu de l'Any de la Família

El papa Francesc s'adreça en una carta als esposos del món amb ocasió de l'Any de la Família *Amoris laetitia*, en la qual s'apropa a les famílies per expressar-los el seu «afecte i proximitat en aquest temps tan especial que estem vivint». En les primeres línies del text, Francesc els diu que sempre ha tingut present les famílies en les seves pregàries, i més encara durant la pandèmia, especialment les més vulnerables, que han estat objecte d'una dura prova durant la crisi sanitària.

Francesc afirma que tots «hem viscut més que mai la incertesa, la solitud, la pèrdua d'éssers estimats i ens hem vist impulsats a sortir de les nostres seguretats, dels nostres espais de control, de les nostres maneres de fer les coses, dels nostres gustos, per atendre no només el bé de la pròpia família, sinó a més el de la societat, que també depèn dels nostres comportaments personals».

El Papa els recorda que no estan sols «perquè Déu és en nosaltres, amb nosaltres i entre nosaltres: a la família, al barri, al lloc de feina o estudi, a la ciutat que habitem». Adreçant-se als esposos, i especialment als joves, escriu que els fills respectius «us observen amb atenció» i cerquen «el testimoni d'un amor fort i fiable».

Després de diverses recomanacions inherents a l'àmbit de l'educació, el Pontífex els comenta que «teniu la missió de transformar la societat amb la vostra presència en el món del treball i fer que es tinguin en compte les necessitats de les famílies». D'altra banda, en opinió del Pontífex, «els matrimonis han de "primerejar" dins de la comunitat parroquial i diocesana amb les seves iniciatives i la seva creativitat, cercant la complementari-

etat dels carismes i vocacions com a expressió de la comunió eclesial».

Francesc assegura que «el matrimoni és realment un projecte de construcció de la cultura de l'encontre» i que les famílies «tenen el desafiament de construir ponts entre les generacions per a la transmissió dels valors que conformen la humanitat».

A la llum de diferents passatges bíblics, el Papa reflexiona sobre algunes dificultats i oportunitats que han viscut les famílies en aquesta època de pandèmia, i els demana que no oblidin tres paraules: per-mís, gràcies, perdó.

Un altre aspecte que tracta Francesc és el dolor de la ruptura d'una relació conjugal i la manca d'entesa: «El perdó guareix tota ferida. (...) Perdonar-se mútuament és el resultat d'una decisió interior que madura en la pregària.»

Abans d'acomiar-se, el Papa envia una salutació especial als avis i àvies, i subratlla que «la família no pot prescindir-ne perquè són la memòria vivent de la humanitat. Aquesta memòria pot ajudar a construir un món més humà, més acollidor».

Caro Mendoza

Els fills cerquen en els pares un amor «fort i fiable», destaca Francesc.

PAPA FRANCESC
«Els matrimonis han de “primerejar” dins de la comunitat parroquial i diocesana»

Jubileu 2025

El Papa ha encarregat al Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització la coordinació del proper Any Sant 2025.

Es tracta del segon jubileu del pontificat de Francesc. El primer va ser l'Any Sant de la Misericòrdia, que es va dur a terme del 29 de novembre del 2015 al 20 de novembre del 2016.

El Jubileu ofereix als fidels la possibilitat d'obtenir la indulgència plenària per a ells mateixos o per als difunts. És un any de reconciliació i conversió, de solidaritat i de compromís amb la justícia al servei de Déu i dels germans.

Així mateix, el Vaticà també ha informat de la beatificació de Joan Pau I el 4 de setembre del 2022 durant una missa celebrada a la basílica de Sant Pere de Roma.

D'altra banda, el Papa ha expressat la seva tristesa per la mort de l'arquebisbe sud-africà Desmond Tutu. En un telegrama, el Pontífex recorda al prelat anglicà, heroi de la lluita contra l'apartheid i la reconciliació. Francesc l'havia esmentat dins la *Fratelli tutti* com un dels inspiradors de la seva reflexió sobre la «fraternitat universal».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Déu vist de prop

En el món de les coses, quan veiem de lluny una construcció, per exemple la torre Eiffel des de l'avió, la veiem petita, gairebé «de joguina». Però ja des de terra, en apropar-nos-hi, prenem consciència de les seves dimensions. Ens adonem que no només és enorme, sinó de quantes persones poden pujar i baixar per les seves escales i de tot el que es veu si arribem fins a dalt. Les coses, com més a prop, més grans les veiem. En el cas de Déu passa tot el contrari.

Si el «veiem» o considerem des de lluny (òbviament, amb la limitació fonamental del nostre model de percebre'l) se'ns fa present la seva inabastabilitat, la seva grandesa i omnipotència d'Origen de l'univers, suport de tot el que hi ha, gran, terrible, esglaiador... Tot això és cert. I milions de persones es queden, atemorides, a distància i amb aquesta perspectiva. Però quan ens hi apropem, tenint familiaritat, sintonitzant amb la seva manera de donar Amor, a poc a poc el sentim més pròxim, se'ns fa més petit, més indefens, més a la nostra mida... com un nadó. Fins i tot el podem agafar en braços! De manera que vivim la màxima paradoxa: la font de tot ésser es fa dependent de les seves pròpies criatures que som nosaltres.

No en va, l'art ha intentat expressar en milions de formes diferents aquest Misteri inescapable. Déu amb nosaltres també és Déu per a nosaltres. És un regal completament miraculós de proximitat. Ha volgut apropar-se i empetir-se perquè visquem la seva mateixa vida, i tenint-la en abundància, puguem fer nosaltres el mateix: estimar amb humilitat en el seu Nom totes les persones. I que també puguin acotxar Déu que es va fer Nen per amor.

LETICIA SOBERÓN

Experta en intel·ligència col·laborativa

Visita «ad limina apostolorum»

JOAQUIM FORTUNY
VIZCARRO, *pvre.*

Cada cinc anys —tot i que amb una certa flexibilitat— els bisbes diocesans van a Roma. Allí veneren les sepultures dels apòstols sant Pere i sant Pau, visiten i són rebuts pel Papa —successor de sant Pere, que presideix l'Església en la caritat—, a qui presenten un informe sobre la marxa de les respectives diòcesis i reben el coratge, les exhortacions i els consells que el Sant Pare veu convenient de fer-los.

A Roma es viuen uns dies de comunió eclesial entre els bisbes, agrupats normalment per províncies eclesiàstiques, de comunió amb el Successor de Pere i també de comunió amb aquells que tenen la responsabilitat de servir en les diverses congregacions i dicasteris.

Cada diòcesi prepara un informe detallat que és lliurat a Roma un temps abans. Allí es fa un resum de la vida de la diòcesi des de la darrera visita (en el cas de la Conferència Episcopal Tarraconense, del període 2013-2020). Aquest informe ajuda a fixar-se en els encerts dels darrers anys i també en les ombres o llacunes que demanen posar més atenció en algunes qüestions. Aquesta relació és exhaustiva i tota la vida diocesana és agrupada en diversos capítols.

Comença el document amb una exposició de l'organització pastoral i administrativa diocesana: dades del bisbe i l'activitat pastoral que ha dut a terme al llarg dels anys que es valoren; visites pastorals, visites a les parròquies, cartes, escrits i exhortacions; plans pastorals i tot el que ajudi a comprendre l'activitat duta a terme. També s'informa del nombre de preveres (vida, ministeri i compliment de les obligacions sacerdotals), diaques i laics i laiques amb missió pastoral i les seves activitats. En aquest apartat és d'interès cabdal la informació sobre la situació del Seminari i la formació dels futurs preveres.

També té el seu capítol l'organització de la cúria diocesana (vicaria general, vicaries episcopals, delegacions, secretariats, departaments), així com tota la informació administrativa. S'hi inclou també informació

estadística: habitants de la diòcesi, principals ciutats, nombre de parròquies, nombre de catòlics i altres dades geogràfiques i administratives que ajudin a comprendre la situació, tant civil com eclesiàstica, de la diòcesi. Es relacionen els santuaris que tenen una certa rellevància en la vida diocesana. Es comenta també la situació religiosa i moral, aportant les dades sobre la vida cristiana i sacramental. També s'exposa la composició del tribunal eclesiàstic: qui el formen i l'activitat realitzada en el període.

Educació i catequesi

També s'hi inclou informació detallada de tot el que fa referència a l'educació i la catequesi. Pel que fa a l'ensenyament: escoles, atenció religiosa i espiritual que s'hi fa, professorat de religió, relacions amb les autoritats civils en aquesta matèria. Pel que fa a la catequesi: organització, plans de catequesi d'infants, de joves i d'adults, preparació per a la confirmació; nom-

Del 13 al 18 de desembre va tenir lloc la visita «ad limina» dels bisbes de les províncies eclesiàstiques de Santiago de Compostel·la, Oviedo, Burgos, Pamplona i Tudela, i Saragossa.

Com està organitzat i com es té sol·licitud pel laïcat compromès i viu, com s'afronta el que fa referència a la família, com es preparen el matrimoni, nombre de matrimonis canònics, atenció a les famílies i a les vulnerabilitats, organismes per atendre famílies desestructurades o amb problemes, atenció a la dona, accions a favor de la vida...

S'exposa també la relació i les activitats amb les altres confessions cristianes: relació personal, institucional, trobades ecumèniques. També s'hi inclou l'estat de la relació amb altres religions.

No hi pot faltar, i no hi manca, la sol·licitud pels més pobres: situació de pobresa a la diòcesi, què es fa en favor de qui més necessita, l'organització de la caritat i la preocupació per la justícia social; quines organitzacions diocesanes en tenen cura, organigrames i funcionament i programes de promoció humana i cristiana de les persones en aquestes situacions. També inclou la relació i el treball conjunt amb altres organitzacions que tenen com a finalitat atendre els més pobres. També s'ofereixen les dades sobre l'activitat amb migrants i itinerants.

Un apartat es dedica al patrimoni, tant als béns artístics com als històrics, on s'exposa com se'n realitza la conservació i administració.

Els mitjans de comunicació social tenen el seu apartat: personal dedicat a mitjans i organització del departament, mitjans de què es disposa: publicacions, emissores de ràdio i televisió, xarxes socials... També s'exposa com s'utilitzen tots aquests mitjans per a la comunicació i evangelització de la societat.

Tanca l'informe la situació econòmica de la diòcesi amb tota la informació necessària per tenir un coneixement de tota l'activitat econòmica el més fidel i transparent possible.

El bisbe fa una valoració final de l'informe que servirà per resumir les qüestions que preocupen amb les congregacions que convingui i servirà al Sant Pare per, coneguda la situació de la diòcesi, donar els consells i orientacions que cregui convenients per a la bona marxa dels seus plans pastorals.

bre de participants, estadística dels sacraments administrats, trobades organitzades i reeiximent de les mateixes.

En un capítol específic es parla de l'evangelització de la cultura, exposant-hi els centres de formació que té la diòcesi i la seva activitat, analitzant el món de la cultura (tant els béns propis com del món en què vivim) i la preocupació i accions que es duen a terme per tal que esdevinguin camí d'evangelització.

Un altre capítol l'ocupen els instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica: nombre de comunitats, religiosos i religioses, consagrats, ermitans i ermitanes i les activitats que realitzen a la diòcesi.

També s'ofereix una relació de l'activitat missionera, tot exposant la promoció de la consciència missionera dels diocesans, les activitats que es realitzen, el nombre de missioners de la diòcesi, la relació que es manté amb ells i els projectes que s'ajuden a tirar endavant en països de missió.

La situació del laïcat i la família hi tenen també un lloc important.

A Roma es viuen uns dies de comunió eclesial entre els bisbes, agrupats normalment per províncies eclesiàstiques

Setmana de la Bíblia

Dra. Núria Calduch-Benages, secretària de la Pontifícia Comissió Bíblica

«Totes les dones bíbliques són d'actualitat»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA /
CARME MUNTÉ MARGALEF

Núria Calduch-Benages és un referent de l'estudi de la Sagrada Escriptura, i encara afinant més, de les dones en la Bíblia. La seva tasca s'ha vist reconeguda al Vaticà amb diferents responsabilitats que li han anat demanant. Va participar en els treballs de la Comissió d'Estudi sobre el Diaconat Femení (2016-2019) i el papa Francesc l'ha nomenada secretària de la Comissió Bíblica Pontifícia, la primera dona a assumir aquest càrrec. Més recentment, ha estat nomenada consultora de la Congregació per a la Doctrina de la Fe.

«La Paraula, font de consol i esperança» (Rm 15,4) és el lema de la Setmana Bíblica d'enguany. La pandèmia ens ha ajudat a descobrir o redescobrir aquest aspecte?

Aquesta pandèmia és un drama d'època, un drama còsmic que afecta tota la humanitat. Els governs i els entesos busquen solucions tècniques a aquesta crisi (vacunes, medicaments...), però les persones continuen experimentant el dolor, el sofriment, la incertesa i la solitud. En un moment de crisi i esmariment com el que estem vivint, la Paraula certament és font de consol i esperança per als creients, perquè activa la part més profunda de la persona, aquell lloc misteriós on només preval allò que és essencial.

Què aporta la mirada femenina a l'estudi de la Bíblia?

Em limito a assenyalar tres aportacions. En primer lloc, una especial atenció a aquells textos on les dones són protagonistes, realitzen papers secundaris o tan sols són esmentades. En segon lloc, un interès per tot allò que es relaciona amb la dona o el femení, és a dir, pel llenguatge i les seves estratègies, per les imatges i els símbols. En aquests últims anys,

«La Paraula activa la part més profunda de la persona, aquell lloc misteriós on només preval allò que és essencial»

«Les dones posen les seves capacitats i habilitats, la seva energia i les seves estratègies al servei del poble»

DIUMENGE DE LA VI SETMANA DE

23-24 GENER

“LA PARAULA, FONT DE CONSOL I ESPERANÇA”

(Rm 15, 4)

«...la paraula, ben al contrari. Tal com diu l'apòstol Paul·l, «la paraula és la nostra font de consol i esperança». En efecte, tot el que fou escrit per a la nostra consolació i per a la nostra esperança. Que Déu, de qui prové tota la nostra esperança, ens concedeixi de viure unànimement i d'acord amb la paraula de Déu. Així, amb un sol cor i a una sola veu, glorifiquem el nostre Senyor Jesús Crist.»

www.setmanadelabiblia.cat
setmanadelabiblia@gmail.com

per exemple, han aparegut moltes publicacions sobre l'ús de les metàfores femenines en la Bíblia. En tercer lloc, una preocupació per com cal interpretar els textos bíblics que descriuen accions violentes contra les dones o utilitzen imatges denigrants contra elles.

Quines dificultats hi ha a l'hora d'estudiar les dones bíbliques?

La primera dificultat és l'escassetat de textos. Comparem per exemple quants profetes (amb les seves obres) apareixen en la Bíblia i quantes profetesses. Les úniques dones que són presentades com a profetesses són Miriam, Dèbora, Hulda i Noadies (la dona d'Isaïes és un cas dubtós). La segona dificultat està relacionada amb la perspectiva, la dinàmica i la finalitat d'aquestes narracions, totes elles creades i es-

crites per homes.

En el moment actual que vivim, quins referents femenins bíblics troben més ressò? Amb quines d'aquestes dones ens podem sentir més identificades?

Totes les dones bíbliques són d'actualitat. Aquests últims anys he editat tres llibres sobre aquest argument (*Les dones de la Bíblia/Antic Testament, les dones del Nou Testament i Pau i les dones*, publicats en italià i en castellà) que han tingut una acollida increïble en el públic. Això vol dir que el tema interessa i no només a les dones, com de vegades se sol dir. Personalment, sintonitzo de manera especial amb Na Saviesa, aquesta figura misteriosa que es troba en els llibres sapiencials de la Bíblia (Proverbis, Job, Siràcida, Saviesa). Primogènita de totes les criatures, ha posat la seva tenda entre nosaltres per ensenyar-nos el camí

que porta a la vida i què hem de fer i evitar per assolir la meta.

Dèbora, Esther, Judith, Ruth, Maria, Febe... quin missatge tenen per a l'home del segle XXI, on encara és viu el masclisme i el patriarcat?

Si hagués de destacar un aspecte característic d'aquestes figures (o de quasi totes), seria el següent. Cap d'elles desitja el poder, cap d'elles es mou pel poder, cap d'elles supedita la seva vida al poder, la qual cosa és molt freqüent en els personatges masculins de la Bíblia. Al contrari, elles posen les seves capacitats i habilitats, la seva energia i les seves estratègies (molt intel·ligents) al servei del poble. El seu objectiu és treballar per al bé i la salvació del poble. Dèbora, Esther, Judith... responen a la missió que Déu els ha encarregat en clau de servei, mai en clau de poder.

Francisco Carrión ha estat guardonat amb el Premi Lolo de periodisme jove

«Els cristians del Pròxim Orient resisteixen als marges»

CARME MUNTÉ MARGALEF

El periodista Francisco Carrión va ser corresponsal a Egipte, l'Iraq i la resta del Pròxim Orient per a *El Mundo*, en una de les dècades més convulses de la història de la regió. En els seus reportatges, que també ha publicat per a *Catalunya Cristiana*, Carrión ha donat veu a les minories cristianes. Pel seu treball, la Unió Catòlica d'Informadors i Periodistes d'Espanya li ha concedit el Premi Lolo de periodisme jove, que porta el nom de Manuel Lozano Garrido, primer periodista laic beatificat.

El premi Lolo es fixa en la seva etapa de corresponsal al Pròxim Orient entre els anys 2011 i 2021. Aquests anys tan convulsos com han repercutit en la situació de les minories cristianes?

Les comunitats cristianes del Pròxim Orient s'han vist molt afectades per tot el que ha passat al món àrab. Els cristians coptes d'Egipte han viscut una dècada molt turbulenta amb molts alts i baixos, que, a més, n'ha accelerat la diàspora, sobretot al Canadà i als Estats Units. Ha estat una dècada en la qual s'han vist encara més les discriminacions i les marginacions que ja patien en l'etapa de Hosni Mubarak. La minoria cristiana, com la resta de la població, ha vist com la transició democràtica acabava en fracàs, un fet molt frustrant especialment per als joves, que també van ser a la plaça Tahrir demanant un canvi polític.

I la situació a Síria?

He visitat Síria diverses vegades, la part del règim, i he pogut comprovar que les minories cristianes anaven minvant i que el seu gresol multicultural i multiètnic quedava totalment destrossat. El mateix ha passat al país veí, l'Iraq, al nord, on han buscat refugi els últims cristians. En els últims anys, els cristians han passat d'un milió a uns centenars de milers a causa de l'avanç d'Estat Islàmic i la violència sectària tan atroç.

«Els cristians han passat d'un milió a uns centenars de milers a causa de l'avanç d'Estat Islàmic»

«Estic eternament agraït a "Catalunya Cristiana" per haver-me obert les portes el 2011»

La seva tasca de donar a conèixer la situació de les minories cristianes ha contribuït a la sensibilització d'Occident?

Espero que sí. Per a mi era important perquè era explicar una realitat molt complexa, amb moltes arestes, com és la realitat del Pròxim Orient, en la qual no es pot fer una bona cobertura si no es tenen en compte aquestes comunitats cristianes que resisteixen moltes vegades als marges, ignorades i oblidades per Occident. Aquest va ser un dels meus propòsits: explicar-ho i, a més, explicar-ho tot, amb molts protagonistes, amb moltes veus, de vegades contradictòries, com és la pròpia realitat.

Quina importància van tenir les visites del papa Francesc al Caire i Abu Dhabi?

Van ser molt importants perquè van llançar un missatge que reconfortava unes comunitats cristianes molt perseguides i invisibles, com les que hi ha al golf Pèrsic, que en molts casos són les capes més baixes de la societat.

Francisco Carrión, al nord de l'Iraq, fent una de les seves cròniques.

Com es prepara el periodista per explicar totes aquestes històries i que no l'afectin?

És impossible que no t'afectin. Vaig arribar al Caire en una etapa molt anodina i avorrida. Justament un any després va esclatar la revolució. A partir d'aquí, sent molt jove, vaig viure una sèrie de capítols, alguns de molt alegres, però d'altres molt tristos. No estava preparat. De totes les històries que he viscut amb les comunitats cristianes, en guardo una especialment que no he aconseguit assimilar en tots aquests anys. El 9 d'octubre del 2011, el dia del meu aniversari, recordo que tenia preparat a casa un petit sopar per als amics i que va quedar tot sobre la taula perquè aquella nit al Caire van morir 24 cristians coptes. Eren manifestants pacífics que havien sortit als carrers per congregar-se davant de la seu de la ràdio televisió pública egípcia. Va ser una massacre comesa per l'exèrcit i per una televisió pública que des de les ones va cridar la gent al carrer contra aquests veïns. Va acabar amb un bany de sang pel qual ningú no va retre comptes. Recordo, l'endemà, quan em vaig apropar al dipòsit de cadàvers de l'hospital copte del Caire, la insistència amb què els familiars demanaven als periodistes que hi entréssim per aixecar acta del que havia passat. És una de les històries que he cobert durant aquesta dècada que em produeixen un gran dolor i que sempre portaré amb mi.

Durant aquesta etapa treballava com a corresponçal per en un gran diari, com és El Mundo, però també va fer col·laboracions a Catalunya Cristiana.

Estic eternament agraït a Catalunya Cristiana per obrir-me les portes el 2011 i haver-me permès explicar a les seves pàgines, durant moltes setmanes, les històries de les minories cristianes. La diferència va ser la capacitat d'aprofundir en els temes. A Catalunya Cristiana tenia molt més espai per explicar-les amb més detall.

Per què decideix tornar a Espanya i quina és avui la feina que fa a El Independiente?

En aquesta dècada he estat conscient que aquesta és una de les feines més boniques del món i de les més necessàries, encara més després d'un cop d'estat a Egipte que va acabar reprimint la premsa local, i que va dificultar i emmordassar els periodistes locals. Ser corresponçal, tenir un passaport estranger, et permetia fer coses que altres no podien fer. Una de les raons per les quals vaig decidir tornar a Espanya va ser perquè la situació dels periodistes cada vegada era més difícil, era més complicat treballar, demanar permisos, qualsevol tema es convertia en polític. També veia que la gent no volia parlar, i que els acabava complicant la vida i causant problemes a aquells que et volien explicar la seva història. Va ser molt complicat en l'última etapa poder explicar i traslladar el missatge. Després d'una dècada, era el moment de fixar-me altres reptes. Ara faig un periodisme molt transversal, des de política nacional fins a històries humanes. Del Caire m'he endut la capacitat de mirar les coses des de moltes perspectives, i el repte d'explicar el meu propi país després d'haver-ho fet durant deu anys en una regió del món molt complicada.

LUNET
PACKET SERVICES

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es - 902 010 977

SIGNES D'AVUI

El diari de Zlata

LLUÍS SERRA LLANSANA

lserrall@gmail.com

Zlata Filipović, escriptora bosniana nascuda a Sarajevo, ara té 41 anys. El dilluns 3 de setembre del 1991, quan en tenia 10, va començar el seu diari, que va concloure dos anys més tard. L'inici dels seus escrits coincideix amb la guerra de Iugoslàvia (1991-2001), una successió de conflictes ètnics amb genocidis inclosos. Els seus primers relats contenen anècdotes infantils, però amb el desenvolupament dels esdeveniments bèl·lics, els seus pensaments adquireixen una altra dimensió. El 3 d'abril del 1992 decideix inspirar-se en Anna Frank que al seu *Diari* escriu a la Kitty. La Zlata, per la seva part, es dirigeix a la Mimmy, un personatge imaginari que no té un significat concret. Es pregunta: «Què faré si bombardegen Sarajevo?»

El 17 d'abril del 1993 escriu a la

Mimmy: «Una desgràcia en substitueix una altra. És horrible. No entenc mai res. De fet, no entenc res d'aquesta guerra. L'única cosa que sé és que és una poca-soltada. Tot ve d'aquí. En tot cas. No portarà la felicitat a ningú. La situació política actual és una bestiesa. Una GRAN-DÍSSIMA bestiesa, de debò! No sé pas què he de fer, continuar vivint i patint, continuar esperant, o bé buscar-me una biga i una corda i... Uns quants anys més com aquest, i ja en tindrè vint.»

El fet que una nena de 10 a 12 anys escrigui textos com aquest mostra la seva educació familiar, la seva sensibilitat i la seva intel·li-

Quants joves, com la Zlata, veuen un futur negre!

gència. Soc conscient que estem immensament lluny d'aquesta brutalitat en la qual la Zlata es va veure immersa. Nosaltres no estem en guerra. Ella ens proporciona, amb tot, alguns elements que il·luminen la nostra situació. Una guspira d'insensatesa acostuma a semblar poca cosa, però pot desencadenar autèntiques tragèdies. Hi ha molta infelicitat i no només és per la pandèmia. Quants joves, com la Zlata, veuen un futur negre! Molts polítics, poders de tota mena i mitjans de comunicació només busquen els seus interessos. Els altres no compten. El bé comú, tampoc. En comptes de superar conflictes, els aguditzen intentant polaritzar la societat, generar enemics i sembrar odi. Mentir ja no importa. Ressonen les paraules de la Zlata: «La situació política actual és una bestiesa.»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Una sobretaula feliç

És un dia d'hivern d'aquells que les orelles et fan mal si no les portes tapades. Tots sortim com si anéssim a la neu perquè a Barcelona no estem acostumats a aquestes baixades del termòmetre. Però, que preguntin als que dormen al carrer quan l'operació fred exigeix els zero graus per fer-la efectiva.

Al claustre gòtic de Santa Anna s'han posat estufes d'exterior al costat de les quals ve de gust d'asseure's. I és allà on s'apleguen els nostres acollits de «la taula de fraternitat» a l'Hospital de Campanya.

No hauria somiat —fa molt temps— que un dia em podria asseure al costat d'aquestes persones sense sostre davant d'un plat calent

i sota aquelles arcades a les quals només tenia accés un dia a l'any, el de Corpus Christi, quan, de la mà del meu pare i els meus germans, anava a veure «l'ou com balla» a la petita font, enmig del claustre que jo admirava de fora estant.

Han passat molts anys i Déu m'ha regalat a la vellesa poder compartir els dolors i les penes dels pobres, però també gaudir de moments reconfortants i alegres amb ells. Una sobretaula rient i jugant, explicant acudits i burlant-nos de la part còmica que té la vida, fins i tot en les pitjors ocasions, si sabem fer servir el sentit de l'humor per guarir ferides.

Reconec que, després d'una bona estona amb aquells homes i dones, que gaudeixen de pocs moments així

en els quals s'obliden les penes —sense necessitat d'acudir a estimulants externs—, el que faig és ben poca cosa, però sovint és l'única manera d'agermanar-me i conviure amb la gent del carrer, en una ciutat on la solitud és la pitjor de les pobreses.

Us ben asseguro, estimats lectors setmanals, que cada dia m'agrada més aquesta senzilla manera de viure com Jesús «fent el bé». Per a mi, això constitueix —des de fa anys— el que vaig batejar amb el nom de «mística del carrer».

Déu m'ha regalat a la vellesa poder compartir els dolors i les penes dels pobres

La COP26 i la conversió ecològica pendent

**L'encíclica «Laudato Si» ens insta a fer canvis
a la nostra vida**

RUFÍ CERDAN

Doctor en Geografia i exdirector
de Càritas diocesana de Vic

Moviment «Laudato Si»

Marxa del Moviment «Laudato Si» a Glasgow a la COP26.

L'encíclica *Laudato Si* (2015) parteix del reconeixement del que està passant a la nostra «casa comuna» (LS 17) i, de la mà de la ciència, constata que es poden produir canvis climàtics inaudits i una destrucció sense precedents dels ecosistemes, amb greus conseqüències per als humans, però que afecten de forma més greu els pobres, a causa d'un nivell de consum insostenible per part dels sectors més rics de la societat, principalment als països més desenvolupats (LS 24,25,27).

En aquests sis anys des de la publicació de l'encíclica han proliferat les manifestacions que fan evident les conseqüències del canvi climàtic com una crua realitat. Aquest any, abans de la COP26, alguns científics han filtrat els informes que s'havien de publicar el febrer del 2022 abans de ser «retocats» pels comitès polítics, per evidenciar que l'evolució de les dades és molt pitjor del que es preveia i que calen transformacions radicals en el sistema econòmic mundial que passin per aturar el creixement del consum de recursos i d'energia, atès que les emissions procedents dels combustibles fòssils creixen de forma imparable.

Els científics especialistes en temes energètics (Antonio Turiel, autor del llibre *Petrocalipsis*, Alfabeta 2020) ens alerten que ja s'hauria arribat al zenit de l'extracció de carbó, de petroli, de gas i de l'urani, de forma que la producció de carburants essencials com el dièsel i el fuel ja faria anys que decauen en la seva producció. Les inversions en les prospeccions de nous recursos energètics fòssils han caigut en un 60% des del 2014 perquè s'ha acabat el petroli barat. A Europa s'ha incrementat un 40% el consum del carbó per la generació d'electricitat, malgrat que les seves emissions són molt superiors a les del gas, que ha assolit uns preus elevadíssims. Ens trobaríem, doncs, davant del que es coneix com el *peakoil*, una situació que pot allargar-se uns anys amb mercats molt volàtils, però que precedirien a un inevitable col·lapse energètic que suposa el final dels fonaments del capitalisme globalitzat: la producció *just in time* per no generar estocs (que ja està provocant moltes tensions

Calen transformacions radicals en el sistema econòmic mundial que aturin el creixement del consum de recursos i d'energia

Un nou horitzó de reducció de la demanda energètica ha de passar per intensificar l'urbanisme de reciclatge

Falten acords per reduir l'emissió de gasos.

de desabastiment de materials i productes) i la deslocalització de la producció per cercar salaris més baixos, factible per uns costos barats del transport, que ja han deixat de ser-ho.

Aquesta situació es veuria agreujada per la manca de minerals que resulten ser crítics en la fabricació de components imprescindibles per a la transició cap a les energies renovables en la generació d'electricitat. Aquesta tan sols representa poc més d'un 20% de la demanda global d'energia. Una transició insuficient i difícil d'assolir per la manca de materials barats per la fabricació d'artefactes com els vehicles elèctrics. La tecnologia podrà trobar eines per fer una transició més fàcil, però no pot evitar que el sistema topi contra els límits físics que fan impossible la seva continuïtat sota les formes actuals d'explotació, de producció i de consum.

Sense acords efectius

No és estrany que les decisions dels estats a la COP26 no hagin servit per prendre acords efectius i verificables que redueixin les emissions, atès que els representants de les nacions estan més preocupats per continuar subministrant energia fòssil a la desbocada maquinària productiva del sistema capitalista global. Així doncs, prendrien tot el sentit les paraules escrites per Teilhard de Chardin a principis del segle passat: «L'edat de les Nacions ha passat. Ara, llevat que desitgem perdre, hem de sacsejar-nos els nostres vells prejudicis i construir la Terra» (citada per Leonardo Boff a *Ecologia integrale*, Rocca 2015).

En aquest context, els científics ens diuen que davant de l'eventual col·lapse, les prioritats immediates són (Isabel Marín i altres, *Scientist's warning against the society of waste* a *Science of the total environment*, novembre 2021): assegurar l'alimentació i l'abastiment d'aigua i energia per a tothom. I a mitjà termini, desenvolupar col·lectivament la producció local d'aliments, d'energia i de recursos essencials, al mateix temps que es redueixen les xarxes de distribució d'ampli abast. Un nou horitzó de reducció de la demanda energètica ha de

passar, necessàriament, per intensificar l'urbanisme de reciclatge (rehabilitació de la ciutat antiga) i la diversitat d'usos a la ciutat, per reduir la necessitat de mobilitat. L'escassetat de materials ens ha de dur a incentivar la reducció i el reciclatge de residus i, fins i tot, a l'aprofitament dels materials dels dipòsits existents.

Des de fa anys, són moltes les experiències sorgides en barris i comunitats a les perifèries, on hi ha activistes que proposen alternatives locals per a la transició ecològica, que es preparen per al possible col·lapse del sistema i per a un inevitable decreixement. I encara una qüestió fonamental, prioritària i transversal, primer principi de la Doctrina Social de l'Església, com és la cura de les persones, que ha d'estar al centre de les polítiques i que passa pel reforçament i regeneració dels sistemes de salut amb l'atenció comunitària i de protecció de les necessitats bàsiques de les persones, i amb una renda de garantia efectivament universal i suficient per una vida digna. Per descomptat, la condició necessària de tot plegat serà aconseguir una fiscalitat redistributiva de la riquesa. Aquestes són les bases reals en les quals hem de fonamentar els camins per redreçar un sistema de producció i consum que ens ha fet oblidar que som criatures lligades a la creació, vulnerables i dependents de la comunitat.

S'acaba la continuïtat física del capitalisme globalitzat, però el sistema encara conserva l'hegemonia del discurs econòmic i social fomentant el desconeixement de la transcendència de la situació actual. Cal construir un nou discurs, el de la conversió ecològica, que faci possibles els canvis cap a una societat més sana basada en l'ecologia integral que predica LS.

L'esperança no es viu a base d'edulcorar la realitat, sinó de lucidesa i determinació, anticipant els problemes, estant al costat dels descartats i construint alternatives resilients enfront dels greus impactes que provocarà el col·lapse energètic, que ens ajudin a superar les formes de vida consumistes i que permetin unes condicions de vida evangèlicament frugals, però dignes per a tothom.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Aniré a veure Pere

Benvolguts i benvolgudes, si Déu vol, avui mateix emprendre un viatge a Roma per a la visita «ad limina». Així s'anomena la visita que, aproximadament cada cinc anys, fan els bisbes per venerar els sepulcres dels sants apòstols Pere i Pau, així com per visitar el Sant Pare i exposar-li la situació de la diòcesi. Com a les visites anteriors, hi anem col·lectivament els bisbes de la Conferència Tarraconesa. Al llarg de tota la setmana —perquè si a Déu plau no tornaré fins diumenge vinent—, també visitarem les diverses Congregacions romanes, per exposar les qüestions pròpies a cada una d'elles. Segur que, al llarg de la setmana, hi haurà temps per tractar temes i problemes diversos que atenyen el present i el futur immediat de la nostra Església. Però, a més, tindrem una audiència amb el papa Francesc.

La visita «ad limina» no és una visita a títol personal. A més de fer-la conjuntament amb els altres bisbes de la província eclesiàstica o del territori —en el nostre cas de Catalunya—, el bisbe sobretot va a Roma en profit de la diòcesi com

a cap de l'Església particular que regeix. Es tracta d'un pelegrinatge de fe. A la tomba dels sants Apòstols pregaré especialment per l'Església que peregrina a Tarragona, perquè sapiguem viure amb convicció i amb joia l'Evangeli que ells predicaren i pel qual van morir. En l'audiència amb el Sant Pare parlaré de vosaltres, de les proves presents i dels signes d'esperança, dels joves i no tan joves que malden per acostar-se a Crist, de la manca de vocacions sacerdotals i a la vida consagrada, de les dificultats de molts laics i laïques per entregar-se amb generositat... També, escoltaré amb atenció religiosa la seva paraula de germà gran que ha rebut l'encàrrec de Jesús quan diu a Pere: «Enforteix els teus germans» (Lc 22,32).

El ministeri de Pere i dels seus successors és una gràcia de Déu a l'Església. Com les claus de volta dels nostres temples gòtics —més treballades o menys— donen unitat a tot l'edifici, així és Pere en l'Església.

El Sant Pare serà sempre signe de contradicció. Quan defensa la

vida o la família a totes passades, posa de mal humor a uns; quan parla de justícia social o afirma que convenen actituds de misericòrdia davant la fragilitat en comptes d'una pastoral més rígida que no doni lloc a confusions, aleshores incomoda d'altres. Hi ha qui voldria fer-lo callar i qui voldria que cada paraula fos infal·lible. El ministeri de Pere és anunciar i defensar la fe en el Senyor Jesús, plagui o no plagui.

Afirma el Vaticà II: «Perquè l'episcopat mateix fos un i indivís, va posar sant Pere al davant dels altres Apòstols i va establir en ell el principi i el fonament perpetu i visible de la unitat de fe i de comunió» (LG 18).

Sempre, però d'una manera especial durant aquesta setmana, us demano que mantingueu ben viva la comunió amb el vostre bisbe i amb el Papa, d'acord amb la pregària eucarística de la missa: «Enfortiu en la fe i en la caritat la vostra Església que encara peregrina a la terra, juntament amb el vostre servent, el Papa, i amb el vostre bisbe.»

Adeu-siau i a reveure.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

No paren d'arribar, com acollir-los?

Noves pasteres apareixen a les costes de les nostres illes. Fa mesos que no paren d'arribar i el patiment d'abans i de després es fa insuportable. Recels, incomprensió, rebuig, por, menyspreu, solen ser les reaccions dels qui ho consideren una invasió. Altres demanen lleis i mitjans de protecció. El fenomen de la immigració és de primera magnitud i afecta la nostra convivència. A l'entretant, no deixa de ressonar la paraula de Jesús a l'Evangeli identificant-se amb l'immigrant i amb el qui demana refugi: «Era foraster i em vau acollir» (Mt 25,35). Aquest repte troba respostes molt enfrontades i demana contemplar el problema en clau de drets humans i de dignitat de la persona.

Anant una vegada més a les arrels de les festes nadalenques que avui conclouen el seu relat, hem pogut adonar-nos dels orígens de la nostra fe, quan la família de Jesús pateix el drama de la immigració i ha de suportar el desarrelament de la seva terra, el rebuig del seu poble, les inclemències del temps, la solitud urbana, la incomoditat dels sensesostre. Buscant on refugiar-se, són els nets de cor, ignorants o savis, els qui són exemple d'un acolliment excepcional. L'estrella d'un Déu proper fet infant il·lumina les ments i els cors per fer de la seva pregària un gest d'adoració, la qual cosa significa ocupar el lloc que a cadascú li correspon, i a Déu, reconèixer-li el seu. Aquesta situació

nova que s'introdueix amb Jesús capgira el curs de la història i tota persona a partir d'ell haurà de ser reconeguda en la seva dignitat de fill de Déu si l'ha acollit en la seva vida.

El papa Francesc ha marcat el camí a seguir i s'ha referit a quatre pedres angulars per a l'acció: 1) acollir, que significa ampliar les possibilitats per tal que els migrants i les persones refugiades puguin entrar de manera segura i legal als països de destí. 2) Protegir, vol dir assegurar els seus drets i la seva dignitat, sigui quina sigui la seva raó de fugir o la seva situació legal. 3) Promoure, és a dir, crear les condicions adequades perquè les persones migrants que ja viuen entre nosaltres puguin realitzar-se com a ciutadans de ple dret, treballar per la igualtat d'oportunitats i denunciar l'espoliació dels recursos dels països d'origen. 4) Integrar, que vol dir posar noms i rostres concrets al fenomen migratori, al mateix temps que es promouen accions de convivència intercultural.

Hem de fer-nos conscients del drama humà dels qui arriben a les nostres costes amb condicions infrahumanes, conscients del que deixen, del risc que corren, del dolor que pateixen, de la pressió de les màfies que en un moment els abandonen a la deriva, de la incertesa davant el que trobaran a l'arribada... «No els defugis, que són germans teus» (Is 58,7). Cal fer-ne oportunitat d'allò que se'ns presenta com a dificultat.

COMENTARI DE LA PARAULA

Fill meu ets tu, jo avui t'he engendrat

GLORIA MONES

Jesús de Natzaret, després d'haver-se batejat al Jordà, trobant-se en ple desert, va tenir una experiència que li transformà radicalment la seva vida d'artesà. Tenia 30 anys, com David quan començà a regnar. Havia sentit la crida del Baptista i, confós entre la gentada que es preparaven per a la vinguda imminent del Messies, com predicava Joan, s'encaminà al Jordà. Lluc, en l'explicació que li reporta a Teòfil, un exsumme sacerdot que havia sofert en la seva pell la destrucció del Temple i de la ciutat de Jerusalem, té cura de no involucrar Jesús en un baptisme en massa, sinó «quan s'hagué batejat el poble sencer», destacant-li el moment precís en què es produí aquest esdeveniment trasbalsador: «i després que Jesús s'hagués batejat i mentre pregava.» L'experiència l'ha tinguda «mentre pregava», quan Jesús s'obrí plenament al projecte que Déu li tenia reservat i que «el cel», al seu torn, «s'obrí» a ell i «baixà l'Esperit Sant en forma corpòria com un colom cap a ell». Amb aquesta imatge s'expressa que fou una experiència ben real

destinada a ell personalment, des del principi de la creació, quan el colom enviat per Noè des de l'arca tornà amb un brot d'olivera (Gn 8,11); la tercera vegada que l'envià no va tornar, i ara ha baixat sobre Jesús i s'hi ha quedat per sempre. La imatge, com de costum, ve seguida d'una «veu que ressonà des del cel» per explicar-ne el sentit a qui n'acabava de fer l'experiència: «Fill meu ets tu, jo avui t'he engendrat.» Lluc, que coneixia la dita de Marc: «Tu ets el meu Fill, l'Estimat, en qui m'he complagut» (Mc 1,11 = Mt 3,17), ha preferit —segons atesten el Còdex Beza, les antigues versions llatines i molts Pares de l'Església— substituir-la per la declaració inspirada en el Salm 2,7 de la Septuaginta, que cita literalment, tant aquí com en Ac 13,33, tractant-se del salm messiànic per excel·lència que Teòfil se sabia de memòria, tot declarant-li així que Jesús era realment el Messies d'Israel a qui el seu pare Annàs havia fet crucificar com un sediciós.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egipòloga

Què hem d'entendre per la paraula «logos» en Joan?

«Al principi existia la Paraula. La Paraula estava amb Déu i la Paraula era Déu» (Jn 1,1).

Tan sols començar a llegir Joan ens trobem amb la Paraula, *logos* en grec. Aquest terme no tan sols es pot traduir com a «paraula» sinó també, com a «projecte». Així doncs, ell mateix expressa la idea d'una paraula performativa, una paraula que conté el projecte diví. El *logos* apareix vinculat a l'inici amb Déu, connectant el pròleg de Joan amb el pròleg d'obertura del llibre del Gènesi i, per tant, amb la portada de l'AT. La Paraula, el *dabar* (en hebreu), que inicia la creació apareix novament aquí, indicant-nos que allò que és a punt de narrar l'evangelista és transcendental. La presència de Déu que habita entre el seu poble, en el tabernacle del desert primer i després al temple, ara adquireix un rostre humà. En Jesús Déu ha entrat en la història de forma definitiva. Així, el *logos* expressa com Jesús és la Paraula feta carn, feta cos, un cos que es converteix en lloc privilegiat de la presència de Déu al món. La Paraula encarnada manifesta la relació íntima amb el Pare, com a Fill de Déu, convidant-nos a participar de la seva filiació divina. Déu s'ha fet home, s'ha fet carn, s'ha abaixat fins a anorrear-se perquè l'ésser humà pugui ser partícip de la seva divinitat a través de l'Esperit lliurat en la creu. L'enviament de Jesús revela el Déu que dona i es dona, sent la donació del Fill, l'acte suprem d'amor de Déu Pare, l'escàndol de la creu, el lloc de la seva revelació plena.

«La Paraula s'ha fet carn i ha habitat entre nosaltres, i hem contemplat la seva glòria, glòria que té com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat» (Jn 1,14).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Baptisme del Senyor

Lectura primera

Is 42,1-4.6-7

*Aquí teniu el meu servent,
en qui s'ha complagut la meva ànima*

Lectura del llibre del profeta Isaïes:

Això diu el Senyor: «Aquí teniu el meu servent, de qui he pres possessió, el meu estimat, en qui s'ha complagut la meva ànima. He posat en ell el meu Esperit perquè porti el dret a les nacions. No crida ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers, no trenca la canya que s'esberla, no apaga la flama del ble que vacil·la; porta el dret amb fermesa, sense defallir, sense vacil·lar, fins haver-lo implantat a la terra, fins que les illes esperin les seves decisions.

»Jo, el Senyor, t'he cridat bondadosament, et prenc per la mà, t'he configurat i et destino a ser aliança del poble, llum de les nacions, per tornar la vista als ulls que han quedat cecs, per treure de la presó els encadenats i alliberar del calabós els qui vivien a la fosca.»

Al·leluia

Lc 3,16

*Ve el qui és més poderós que jo.
Ell us batejarà amb l'Esperit
Sant i amb foc.*

Salm responsorial

103

Doneu al Senyor fills de Déu,
doneu al Senyor glòria i honor,
honoreu el Senyor, honoreu el seu
nom, adoreu el Senyor, s'apareix la
seva santedat.

*R. Que el Senyor beneeixi el seu poble
amb el do de la pau.*

La veu del Senyor es fa sentir
sobre les aigües,
ve el Senyor sobre les aigües
torrencials.
La veu del senyor és potent,
la veu del Senyor és majestuosa. *R.*

El Déu majestuós fa esclatar
la tempesta
i al seu palau tot canta: Glòria!
El Senyor té el soli en les aigües
diluvials,
hi seu el Senyor, rei per sempre. *R.*

Lectura segona

Ac 10,34-38

*Déu va ungir Jesús amb l'Esperit
Sant*

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui. Ell va adreçar la seva paraula al poble d'Israel, anunciant-li la nova felicitat: la pau per Jesucrist, que és Senyor de tots.

»Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va consagrar ungint-lo amb Esperit Sant i amb poder, com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell.»

Evangelí

Lc 3,15-16.21-22

*Jesús fou batejat;
mentre pregava, s'obrí el cel*

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:

En aquell temps, la gent que vivia en l'expectació sospitava si Joan no fora potser el Messies. Ell respongué dient a tothom: «Jo us ba-

tejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no soc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc.»

Un dia que tot el poble es feia batejar, Jesús també fou batejat. Mentre pregava, s'obrí el cel i baixà cap a ell l'Esperit Sant en figura corporal com un colom, i una veu digué des del cel: «Ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 3)

Gener

9. DIUMENGE

Baptisme del Senyor, Blanc. Lectures: Isaïes 42,1-4.6-7 / Salm 28 / Fets 10,34-38 / Lluç 3,15-16.21-22
SANTORAL: Andreu Corsini, b.; Eulogi de Còrdova, b. i mr.; Julià i Basilissa, mr.; Marciana, vg. i mr.

Comença el temps de durant l'any

10. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 1,1-8 / Salm 115 / Marc 1,14-20
SANTORAL: Agató, p.; beat Gregori X, p.; Pere Ursèol, monjo.

11. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 1,9-20 / Salm 1 Samuel 2-7 / Marc 1,21-28. Urgell: *beata Anna Maria Janer (ML), Blanc.*
SANTORAL: Elred de Rievaulx, ab.; Gonçal d'Amarante i Bernat Scammacca, prev.; Higini, p. i mr.; Hortènsia, vg.; Salvi, b. i mr.

12. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 3,1-10.19-20 / Salm 39 / Marc 1,29-39
SANTORAL: Arcadi, mr.; Bernat de Corleone, rel.; Cesarina, vg.; Tatiana, mr.

13. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 4,1-11 / Salm 43 / Marc 1,40-45. O bé: *Sant Hilari (ML), Blanc.*
SANTORAL: Gumersind, mr.; Hilari, b.; Verònica de Benasco, vg.

14. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 8,4-7.10-22a / Salm 88 / Marc 2,1-12
SANTORAL: Fèlix de Nola, prev.; Joan de Ribera, b.; Macrina; Malaquies, prof.; beat Pere Donders, prev.

15. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 9,1-4.10b.17-19;10,1a / Salm 20 / Marc 2,13-17
SANTORAL: Efisi, mr.; Francesc Fernández Capillas, prev. i mr.; Habacuc i Miquees, prof.; Maur i Plàcid, ab.; Pau, erm.; Secundina, vg. i mr.

El Sant 11 GENER

Beata Anna Maria Janer i Anglarill

El segle XIX a Espanya i especialment a Catalunya va estar marcat per profunds canvis polítics, econòmics i socials, amb períodes de gran inestabilitat. Les guerres carlines en van ser l'exponent més dramàtic i van marcar la vida de molta gent d'Església, com és ara la beata Anna Maria Janer (1800 – 1885).

Nascuda en el si d'una família molt pietosa de Cervera, amb 19 anys va entrar a la comunitat que les Germanes de la Caritat tenien a la capital de la Segarra. Amb l'esclat de la primera Guerra Carlina, Anna Maria Janer es va instal·lar a Solsona i es va posar al capdavant dels hospitals que atendien els soldats carlins. Després d'uns anys d'exili a França, el bisbe d'Urgell Josep Caixal la va posar al capdavant de l'hospital de la Seu, on al cap de poc temps la beata va fundar les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. La congregació es va dedicar des del començament a la cura dels malalts i l'educació de les nenes. Després d'obrir diverses cases a Catalunya i Andorra va passar els darrers anys de vida a la comunitat que havia fundat a Talarn. Va ser beatificada per Benet XVI l'any 2011.

"Hijas mías: estudia y medita la vida de Jesucristo; toda ella es enseñanza para nosotras"

El vostre Unigènit s'ha manifestat

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

Tots sabem que amb la Festa del Baptisme del Senyor culmina el temps litúrgic nadalenc i a la vegada queda inaugurat el temps de durant l'any que ens anirà acompanyant fins que el dimecres 2 de febrer, amb la imposició de la cendra, començarem la Quaresma.

El Baptisme del Senyor, des de l'any 1969, se celebra el diumenge immediatament després de l'Epifania. Però això no sempre ha estat així perquè des del segle XVIII se celebrava en l'últim dia de l'octava de l'Epifania, és a dir, el tretze de gener.

La celebració d'avui és dels pocs dies que el qui presideix l'Eucaristia pot escollir entre dues oracions col·lectes. És important recordar que l'oració col·lecta, aquella amb la qual el mossèn prega en nom de tota la comunitat just abans que s'iniciï la Litúrgia de la Paraula, expressa l'índole de la celebració (cf. OGMR 54). D'aquesta manera, l'Església subratlla d'una forma particular el seu tarannà teològic.

La primera d'aquestes oracions és de nova composició pel Missal Romà. Això vol dir que la seva redacció no la trobem en cap dels sacramentaris antics, sinó que el papa Pau VI va voler introduir-la en el Missal que es va publicar l'any 1970. Aquesta oració és especialment rellevant perquè és una oració inspirada en el text evangèlic del baptisme en el Jordà. I és que, tant en

l'episodi bíblic com en aquesta oració apareixen el Pare, el Fill i l'Esperit Sant. Per això el Baptisme del Senyor es pot considerar una segona Epifania, o més ben dit, una teofania trinitària, perquè és una manifestació suprema del Fill de Déu revelat pel Pare en l'Esperit Sant.

La segona oració, en canvi, la trobem per primera vegada en el sacramentari *Gelasianum Vetus*, i això vol dir que compta amb el suport de la tradició de l'Església des del segle VIII. Aquest cop, però, l'oració no té un caràcter bíblic, sinó que pretén fer un joc de paraules amb un profund significat teològic. És una oració que recapitula tot el que hem viscut litúrgicament durant el Nadal per fer-nos entendre que per haver conegut el Fill de Déu, fet igual a nosaltres exteriorment, demanem a Déu que cada batejat sigui reformat interiorment per Ell.

Sigui com sigui, el temps de Nadal es caracteritza per ser un temps eminentment teofànic des del punt de vista litúrgic amb una progressió *in crescendo* en la seva comprensió. Perquè si teofania es sinònim de manifestació, aquesta s'anuncia progressivament durant tot el Nadal. Progressió que culmina avui amb la declaració solemne de Jesucrist com a Fill estimat de Déu. Un cop que el Fill de Déu s'ha manifestat cal seguir les seves petjades i acompanyar-lo perquè també nosaltres siguem fills estimats del Pare.

Home agraït, home de profit

PACO PARDO
CP Quatre Camins

De què m'han servit aquests deu anys privat de llibertat, sense sortir ni un sol dia? Doncs ben senzill. Per adonar-me d'aquelles altres realitats que no coneixia i per conèixer-me millor a mi mateix. Aquí, en aquest petit món, no hi ha el tipus de persones amb què jo em relacionava diàriament. Al llarg d'aquest temps, he conegut i tractat persones d'altres llocs i altres cultures, cosa que no havia fet mai anteriorment.

He tingut la gran sort de comptar amb el suport incondicional de la meua mare, que sempre ha estat i està al meu costat. Però també amb l'ajuda inestimable dels voluntaris de presons, sobretot la meua «mami 2» (Emilia Serrano), la meua «mami 3» (Montse Barcelona) i el meu «oncle» (Josep Claret).

No puc deixar fora dels meus agraïments les persones següents: sa santedat el papa Francesc, el cardenal Lluís Martínez Sistach, el bisbe Josep Àngel Saiz Meneses, Mn. José Juan Gálvez, Mn. José María Carod, Mn. Emmanuel, Mn. Arturo, Mn. Rubén, Mn. Manel Pousa (†), fra Valentí Serra, fra Jordi Cervera, fra Javier, sor Àngela (†), sor Conchi García, sor Pilar Castan, sor Josefa Oltra, sor Viqui Molins, sor Montserrat Freixenet, sor Lourdes (de la Casa Mare de Déu de Montserrat), sor Mildred (de Lumen Dei), Mari Carmen (catequista), Emilia (catequista), José María Bello, Pilar Ferriz, Albert Tarradellas i Carme Munté (del setmanari *Catalunya Cristiana*).

I alguns dels funcionaris que he tingut al llarg d'aquests deu anys.

Caps de mòdul: Santiago, Miguel, Leo, Javier, Jaime, Enrique (tallers). Funcionaris de tallers: Joan, Francisco, Pedro, María José. Funcionaris de mòduls: Nuria, Jordi, Santiago, Antonio, Emilio, Jordi, Joana, Gregorio (†), Mari Ángeles, Jordi, Pedro, Joan, Angi, Jesús, Raquel i Mabel.

I, no cal dir, una menció especial a la meua actual cap de mòdul, Raquel, que en dos anys ha aconseguit fer canvis importantíssims al mòdul i l'ha convertit en un mòdul de participació i convivència. Podria afegir-hi més persones, però d'alguna no en recordo el nom i d'altres no vull recordar-me'n.

Exposició de nades a Barcelona

REDACCIÓ

El 7 de desembre es va inaugurar, al claustre de la basílica de la Concepció de Barcelona, la novena exposició de la col·lecció de nades iniciada l'any 2000 pel sabadellenc Joan Rios Masanell. La mostra es pot visitar fins al 30 de gener. També s'hi va fer la presentació de la nadala del 2021; la il·lustració, titulada *Úrsides*, és obra del pintor Frederic Amat i va acompanyada de la poesia *Nadal* de Carles Riba.

Postals des d'Andalusia

La prosa és bella

Qui ho diria: «La prosa és bella»!

Les festes i el Nadal ja s'han acabat i, una altra vegada, la vida corrent que ens endinsa, a poc a poc, en la temuda «pujada de gener».

La prosa és el deure, la feina de cada dia, les obligacions que ens apropen a tots, els escenaris de sempre, la rutina i les flaqueses de sempre. I, al costat de la prosa, tot aquest món que anomenem «l'ateisme gris» que, de mica en mica, s'ha instal·lat en tants homes i dones: creients que tenien fe l'han perduda i ja no saben com recuperar-la. Cristians que tenien confiança en Jesucrist i que han patit decepcions doloroses al llarg de la vida, i ja no saben com tornar a confiar. Homes que un dia van pregar i del cor dels quals avui no brota cap invocació ni súplica.

Però la prosa pot ser bella, si li col·loquem un «suplement d'ànima», és a dir, l'esperança subtil de qui creu en el que fa, de qui viu en el que creu i de qui, malgrat tot i per sobre de tot, lluita contra vent i marea sense donar-se per vençut. Ja fa molts anys, hi havia un programa radiofònic que portava per títol *Viure és formidable*, en una època en la qual tot escassejava, absents les llibertats i perseguides les idees. Ja fa temps també, es va estrenar una pel·lícula titulada *La vida és bella* i, quin contrast, tenia lloc en un camp de concentració. Els eterns contrastos de la vida.

La vida actual ens té a tots esquerps, i no és fàcil trobar fórmules per triomfar, des de la riba de l'ètica i l'honestat. La transcendència sembla que ha desaparegut dels mapes urbans i de les estrades públiques. Als creients ens queda l'actitud de Carles de Foucauld i altres no creients quan van iniciar la recerca de Déu, amb aquesta invocació: «Déu, si existeixes, mostra'm el teu rostre.» Davant de la prosa, aquest rostre i la transcendència.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

L'esperança del demà

El papa Francesc ens recordava un diumenge de novembre que el que és genuí del cristià és ser sembrador i constructor d'esperança. Era a l'Eucaristia, celebrada amb motiu de la Jornada Mundial dels Pobres, que el Papa ens demanava que denunciem el dolor de tantes persones que pateixen la injustícia, víctimes de la cultura del descartament, però que no ens hi quedem, sinó que organitzem aquesta esperança perquè es tradueixi en gestos concrets d'atenció, de justícia, de solidaritat i de cura de la casa comuna.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Petits detalls

Acabo de rebre una lliçó d'empatia que m'ha emocionat. Escric des del mateix lloc on l'he rebuda, l'autobús 63 (direcció Barcelona). Quan hi pujava, en agafar la mascareta que portava com a braçalet per posar-me-la, se m'ha trencat la cinta. Li he dit al conductor mentre me l'aguantava. La meua sorpresa ha estat que, a la parada següent, me n'ha regalat una de nova.

Es pot entendre el meu agraïment. Aquestes són les persones de les quals no es parla mai, però que, amb petits detalls, fan que el món continuï endavant. Prenquem-ne exemple.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

La pau sigui amb nosaltres

No parlem de guerres, d'odis ni de picabaralles perquè, per a això, ja hi ha els polítics. Ells són els que les promouen. Parlem, si us plau, de solidaritat, de reconciliació, d'amistat, de pau.

No ens atabalem parlant moltes llengües perquè ens pot passar com a la «torre de Babel».

No malbaratem els diners. Els pocs euros de què disposa el Govern haurien de ser preferentment per cobrir les necessitats més peremptòries.

No adorem molts déus a la vegada: el sexe, l'or, el narcisisme... De Déu, només n'hi ha un i moltes persones encara no el coneixen.

Promovem la pau entre els pobles. Els cristians celebrem i invoquem, en totes les eucaristies, el «ritu de la pau».

No siguem permissius amb l'avortament: sinònim de fracàs i de frustració. Les dones fecunden i donen vida.

I, sobre l'eutanàsia, unes paraules sapiencials del bisbe i copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives: «L'objectiu de l'eutanàsia és posar fi a la vida de la persona de forma directa i intencional.» Una feina àrdua per a alguns sanitaris.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Restauració dels elements artístics del presbiteri de la parròquia de la Mare de Déu del Carme

Tresors que surten a la llum

MAC

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

Sota el lema «Un valor a redescobrir!», recentment es va organitzar una taula rodona per inaugurar la finalització de la restauració dels elements artístics del presbiteri de la parròquia de la Mare de Déu del Carme, temple situat al cor del barri barceloní del Raval. Concretament, en els darrers mesos s'han rehabilitat l'esgrafiats, el retaule i la imatge de la Mare de Déu.

El terreny on avui dia hi ha la parròquia de la Mare de Déu del Carme havia acollit, des del segle XV, el convent de Sant Maties de les monges jerònimes. L'any 1835, l'església del convent es va convertir en parròquia. Molt malmesa arran dels fets de la Setmana Tràgica del 1909, l'edificació medieval va haver de ser enderrocada.

Calia aixecar un nou temple parroquial. Mons. Joan Josep Laguarda, bisbe de Barcelona, va confiar el projecte a l'arquitecte Josep Maria Pericas (Vic, 1881 – Barcelona, 1966). L'estructura de l'edifici, per la seva complexitat, es va anar enllestint en diferents fases: la nau de l'església (1911-1913), el campanar (1923-1924) i, posteriorment, la resta d'edificis parroquials.

Emmarcada dins dels plantejaments estètics del Noucentisme, la nova església, sota l'advocacia de la Mare de Déu del Carme, «simbolitza la germanor del moviment obrer amb l'Església», va explicar Aleix Catasús, historiador de l'art i autor del llibre *Josep Maria Pericas. Arquitecte noucentista*. I posava en relleu que «es tracta d'un edifici avantguardista, força trencador en el seu temps».

«Originàriament, la decoració de l'interior del temple era molt exuberant, amb ornaments de ceràmica, molt de color... Amb la guerra civil, tots aquests components estilístics es van perdre», va especificar Catasús. Així mateix, va

voler destacar que Pericas era «una persona molt creient» i que va mantenir «un lligam molt estret amb el bisbe Josep Torras i Bages».

Empremta plàstica

En la seva ponència, Bernat Puigdollers, historiador de l'art i autor, juntament amb Aleix Catasús, del volum *El Noucentisme a Barcelona*, va parlar de diversos artistes que han deixat la seva empremta plàstica a la parròquia de la Mare de Déu del Carme, com ara el pintor Darius Vilàs o els escultors Josep Llimona, Joan Borrell Nicolau i Josep Maria Camps Arnau.

Darius Vilàs és l'artífex de les pintures murals i dels vitralls noucentistes del temple. Membre d'entitats com el Cercle Artístic de Sant Lluc o Els Amics de l'Art Litúrgic, «Vilàs escenifica en aquestes obres motius carmelitans», va dir Puigdollers. També va posar de manifest que «el retaule del presbiteri té una clara influència gaudiniana; el pinacle central recorda les torres de la basílica de la Sagrada Família».

«De vitralls noucentistes, n'hi ha molts, però de vitralls noucentistes sacres, com els de la parròquia de la Mare de Déu del Carme, n'hi ha ben pocs. Estilísticament, són molt sobris. Únics per la seva transcen-

Amb la restauració ha emergit la bellesa de nombrosos elements artístics del temple que el pas del temps havia ocultat

Núria Piqué restaura l'escultura de la Mare de Déu del Carme.

dència», va comentar el vitraller Jordi Bonet, responsable de la restauració dels vitralls de Darius Vilàs de la parròquia i tercera generació de Vitralls Bonet, empresa fundada el 1923. Són vitralls, de diverses formes i mides, que constitueixen un excel·lent programa iconogràfic i cromàtic.

Finalment, va intervenir Núria Piqué, conservadora i restauradora de béns culturals, que ha estat la coordinadora de l'equip de treball que s'ha encarregat de la rehabilitació del presbiteri de l'església del Carme. Gràcies a la tasca realitzada, ha emergit la bellesa de nombrosos elements artístics del temple que el pas del temps havia ocultat.

Núria Piqué va enumerar fil per randa la feina que s'hi havia dut a terme. Capes de brutícia, pols adherida, guixos aplicats, aixecament de pintura, humitats, ennegriment de les superfícies... Múltiples eren els factors que afectaven les voltes, les columnes, els vitralls, els frescos o els esgrafiats bicolors, a base de sanefes contínues entrelaçades, els quals «són d'una importància excepcional», segons Piqué.

La parròquia de la Mare de Déu del Carme dona a conèixer a partir d'ara el seu immens tresor arquitectònic, artístic i patrimonial. No us ho perdeu!

Imatge del retaule del presbiteri un cop restaurat.

El cardenal Joan Josep Omella va beneir el nou instrument de Sant Felip Neri

Primers compassos de l'orgue Montserrat Torrent

REDACCIÓ
Barcelona

Després de la benedicció a càrrec del cardenal Joan Josep Omella, el nou orgue Montserrat Torrent ja ha fet els primers compassos. L'instrument, ideat per la cèlebre organista i musicòloga Montserrat Torrent ara fa seixanta anys, es troba a l'església de Sant Felip Neri, al barri Gòtic barceloní.

L'acte d'inauguració va constar de la benedicció de l'orgue per part de l'arquebisbe de Barcelona, amb improvisacions musicals a càrrec de Juan de la Rubia i Bernat Bailbé, seguit d'un concert de la mateixa Montserrat Torrent, de 95 anys, que va oferir un programa amb obres de Francisco Correa de Arauxo i Johann Sebastian Bach.

Montserrat Torrent (Barcelona, 1926) és una de les intèrprets més importants del nostre país; la seva trajectòria de més de setanta anys la converteix, probablement, en l'artista en actiu més longeva de l'Estat espanyol. Les seves actuacions a l'orgue han estat i continuen

sent un referent del més alt nivell, tant pel rigor acadèmic com per la calidesa i musicalitat.

Aquesta inauguració és la primera fita de la Fundació Montserrat Torrent, constituïda el 16 d'octubre del 2020 a Barcelona amb la finalitat de promoure el llegat musical de la il·lustre organista, fomentar el coneixement i la interpretació de la música d'orgue i la formació pedagògica de noves generacions d'intèrprets d'aquest instrument. D'altra banda, la Fundació vetlla per la preservació del llegat de Montserrat Torrent, la catalogació del seu fons documental i la promoció de la seva figura.

El nou instrument esdevé l'orgue adient per a la interpretació de repertori barroc i permetrà desplegar un doble programa de caràcter docent i cultural: amb classes magistrals de Montserrat Torrent i altres professors i especialistes, l'ampliació dels actuals cicles d'audicions a càrrec de l'organista titular Bernat Bailbé i, fins i tot, la creació d'un concurs internacional d'orgue. Tot plegat, vol contribuir a mantenir a Barcelona el lideratge de l'ensenyament de música d'orgue a l'Estat espanyol i consolidar la ciutat com a capital dels orgues del sud d'Europa, tal com ho va ser a l'inici del segle XX.

L'orgue, que es va posar en marxa l'any 1967 pels mestres orguegers Gabriel Blancafort i Georges Lhôte, és de sonoritat barroca i transmissió mecànica. Compta amb 50 registres i 3.481 tubs, distribuïts en tres teclats manuals de 56 notes i un pedal de 32 notes. L'acabament de la primera fase del nou orgue ha estat possible gràcies, parcialment, a un projecte de micromecenatge que continua obert i al qual és possible encara efectuar donacions.

La il·lustre organista Montserrat Torrent, durant el concert.

Agustí Codinach

44

ELS AGENTS DE PASTORAL FAMILIAR requereixen una formació actualitzada

La paraula *pastoral* és una de les més utilitzades en aquesta exhortació apostòlica, i potser també serà oportú justificar-ne l'ús i explicar-ne el significat, amb la finalitat d'evitar malentesos que en dificultin la comprensió adequada.

En general, la paraula *pastoral* és utilitzada per indicar la gran diversitat d'accions que l'Església realitza per dur a terme la seva tasca primordial, que és l'anunci de l'Evangelí de Jesús a 'tots els pobles'; i, com a conseqüència, també l'atenció a totes les persones que han acollit el do de la fe cristiana.

D'acord amb aquest criteri, en l'exhortació *Evangelii Gaudium* el papa Francesc ha descrit els tres àmbits en els quals l'Església realitza la seva *acció pastoral*:

- en primer lloc, l'àmbit de la *pastoral ordinària*, que té per finalitat fomentar el creixement de la fe d'aquells que ja creuen en Crist Jesús i freqüenten la comunitat cristiana, i ajudar-los a respondre amb tota la seva vida a l'amor de Déu;
- en segon lloc, l'àmbit de l'*acció pastoral adreçada a les persones batejades que no viuen les exigències del Baptisme* i, per això, no se senten membres de la comunitat cristiana ni experimenten el consol de la fe en Crist Jesús;
- en tercer lloc, l'àmbit de l'*acció pastoral adreçada als qui no coneixen Jesucrist o bé sempre l'han rebutjat*. «Tots aquests tenen dret a rebre l'Evangelí, i els cristians tenim el deure d'anunciar-lo sense excloure ningú, no com qui imposa una nova obligació, sinó com qui comparteix una alegria, assenyala un horitzó bell, ofereix un banquet desitjable» (EG 14).

A continuació, Francesc ha recordat que avui l'Església ha de passar «d'una *pastoral de mera conservació* a una *pastoral decididament missionera*» (EG 15).

Tenint en compte tot el que hem dit fins aquí, quan ara Francesc usa l'expressió *pastoral familiar* es refereix explícitament a l'*acció pastoral* que l'Església adreça a les famílies a través de tot tipus d'institucions i persones; una acció pastoral que cal realitzar tenint en compte no tan sols la situació en què es troben els membres de cada família des del punt de vista de la fe cristiana, sinó també les seves necessitats segons el caràcter propi de la institució familiar en l'actualitat. Recordem alguns dels seus pensaments.

«Avui la pastoral familiar requereix una *conversió* missionera en el conjunt de l'Església, és a dir, no quedar-se en un anunci merament teòric, desvinculat dels problemes reals de les persones.

Cal que la pastoral familiar mostri que l'Evangelí de la família respon a les expectatives més profundes de la persona humana: la seva dignitat i la realització plena en la reciprocitat, en la comunió i en la fecunditat. No es tracta solament de presentar un conjunt de normes, sinó de proposar els valors que avui són més necessaris, fins i tot en els països més 'secularitzats'» (AL 201).

«L'ajut més important a la pastoral familiar, l'ofereix la *parròquia*, una família de famílies en la qual les petites comunitats, els moviments i les associacions treballen en harmonia.

En afrontar la qüestió d'una pastoral específicament orientada a les famílies, es planteja la necessitat d'una formació més adequada dels preveres, els diaques, els religiosos i les religioses, els catequistes i els altres agents pastorals» (AL 202).

«Els seminaristes haurien d'accedir a una formació interdisciplinària, no merament doctrinal, en les diverses àrees relatives al prometatge i al matrimoni. [...]

En el procés de formació sacerdotal, la presència de laics i famílies, i en particular la presència femenina, afavoreixen l'estima dels sacerdots per la varietat i la complementarietat de les diverses vocacions en l'Església» (AL 203).

«Les respostes a les consultes també van insistir en la necessitat de formar laics que col·laborin en la pastoral familiar, amb l'ajuda de psicòlegs, pedagogs, metges de família, assistents socials, advocats de joventut i família, que puguin fer aportacions relatives a la psicologia, la sociologia, la sexologia i fins i tot el *counseling*. [...]

Tot això de cap manera no disminueix el valor fonamental de la direcció espiritual, dels inestimables recursos espirituals de l'Església, i de la Reconciliació sacramental, sinó que el complementa» (AL 204).

Hem pogut observar que el papa Francesc no es cansa d'aprofitar totes les oportunitats al seu abast per subratllar la importància de renovar l'acció pastoral de l'Església i de totes les seves institucions. Com és natural, en aquesta ocasió ha posat l'accent en l'actualització de la pastoral familiar.

- Coincideix aquesta breu explicació amb la idea de *pastoral* que tu ja tenies? Què hi has trobat a faltar?
- Quina formació necessites per poder implicar-te en la *pastoral familiar*? A quina institució eclesial pots adreçar-te per rebre aquesta formació?

Actualment hi ha 165 milions de tones de plàstics als oceans.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cal aturar la contaminació que originen els plàstics

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És un problema que tots hem de tenir present. Encara no fa un segle que s'inicià la industrialització dels plàstics. I el seu consum ha crescut tant que ja és una plaga. Fins ara s'han fabricat, segons càlculs ben portats, uns 8.300 milions de tones de plàstics. Com que gran part acaben a les escombraries i es degraden molt lentament, això ha comportat que actualment se'n trobin contaminant els oceans 165 milions de tones de restes d'aquest tipus, cosa que equival a dir que el 80% de residus o escombraries marítimes provinents de l'ús humà siguin simplement de plàstics. I fa pena saber que la meitat provenen d'articles d'un sol ús. La cosa ha augmentat molt en els últims anys. Es calcula que ara cada any es llencen uns cinc bilions de bosses de plàstic i, pel que fa a les ampolles, es diu que al món cada minut un milió van a les escombraries. Aquestes xifres diuen que, si el ritme d'aquest consum no varia, d'aquí uns 50 anys al mar hi haurà, en volum, més plàstics que peixos.

La seva degradació és molt lenta en general. Mentre les bosses de plàstic triguen uns 150 anys a descompondre's, les ampolles ho fan entre 100 i 1.000 anys. També els gots poden trigar més de 100 anys a fer-ho. La cosa varia segons la classe de plàstic utilitzat, però molt pocs són els plàstics que

es degraden en poc temps. I la major part d'aquests objectes que acabem de citar són d'un sol ús, es llencen i ja està.

És ben clar que, davant d'aquest panorama, cal fer alguna cosa. Ja han sorgit iniciatives en aquest aspecte, com, per exemple, el grup Plàstics Zero, iniciativa d'ENDESA que promou prescindir de la utilització d'aquest producte. I altres iniciatives molt lloables. Però d'això n'ha parlat també la doctora Frances H. Arnold (premi Nobel de Química 2018), catedràtica de l'Institut de Tecnologia de Califòrnia (EUA), que enguany participà als actes de la Fundació Princesa de Girona. A la pregunta que se li feu sobre què és urgent fer davant de la proliferació de plàstic, gran problema mediambiental, respongué: «Els bacteris ja estan començant a descobrir com els poden degradar. I els podem ajudar accelerant la seva evolució.» O sigui, que proposa un remei a base de bacteris. Encara que la resposta no especifiqui més, la doctora veu clar un mètode per descompondre els plastificats, ben fàcil d'obtenir. No sabem si aquest sistema s'aplicarà aviat o no. Nosaltres creiem que l'autoritat que ho afirma amb tanta seguretat és prou acceptable perquè se li faci cas i es pugui acabar aviat amb els plàstics mal usats.

GENT DE CASA

Manuel Borràs

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

La tràgica mort del Dr. Manuel Borràs als 55 anys, l'estiu del 1936, va truncar el que hauria pogut ser una fecunda carrera eclesiàstica, quan feia tot just dos anys que havia estat consagrat com a bisbe auxiliar a la catedral de Tarragona, el 22 de juliol del 1934.

Manuel Borràs i Ferré havia nascut a la Canonja el 9 de setembre del 1880. Sempre vinculat a l'arxidiòcesi tarragonina, va cursar els estudis al Seminari i a la seva Universitat Pontifícia va graduar-se *Nomine discrepante*, a les tres facultats de Filosofia, Teologia i Dret canònic. Fou un alumne brillant; va ser ordenat sacerdot per l'arquebisbe Costa i Fornaguera el 19 de setembre del 1903, deu dies després de fer vint-i-tres anys. El bisbe Costa, quatre anys abans, el 17 de setembre del 1899, havia ordenat sacerdot Francesc d'Assís Vidal i Barraquer.

Confessor al convent de la Companyia de Maria a Tarragona el 1904 i al Seminari el 1910, va ser administrador del diari *La Cruz* i sotsdirector de l'*Apostolat de l'Oració* el 1905. Quan el 1914 el Dr. Vidal i Barraquer va ser designat bisbe de Solsona, se'l va emportar com a secretari primer i vicari episcopal després. Va obtenir el 1915 una prebenda a la catedral de Solsona i, per oposició, va ser canonge de la de Tarragona, on el 1925 seria arxipreste i degà el 1930.

Tota la seva tasca a Solsona, com

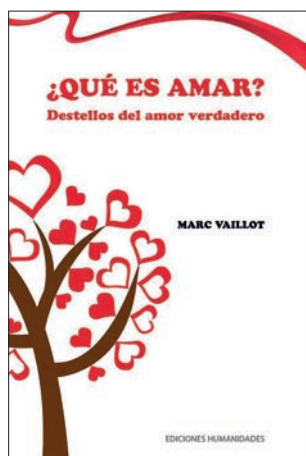
a Tarragona, on tornaria amb el Dr. Vidal i Barraquer com a arquebisbe el 1919, la va alternar amb multitud de càrrecs i funcions: director del butlletí eclesiàstic, administrador de la Caixa diocesana, director de l'Obra per a la propagació de la fe, president d'Acció Catòlica, delegat en diversos congressos nacionals i internacionals, jutge, delegat de capellanies, substituint el bisbe o arquebisbe en les seves absències.

L'abril del 1934 rebia el nomenament de bisbe de Biscaia, a l'Àfrica, i auxiliar de Tarragona, consagrat el juliol. Dos anys més tard, el 19 de juliol del 1936, amb el cardenal Vidal i Barraquer, marxarien a Poblet. Empresonats a Montblanc el dia 24, una ordre del president Lluís Companys va poder rescatar el cardenal i portar-lo a Barcelona per sortir, exiliat, cap a Itàlia. El Dr. Borràs, però, quedaria en mans dels qui, el 12 d'agost, després d'un veritable calvari, l'afusellarien i en cremarien el cos, que no ha aparegut mai, en un marge de carretera del Coll de Lilla, entre Montblanc i Valls.

El Dr. Manuel Borràs va ser beatificat en una cerimònia a Tarragona el 13 d'octubre del 2013, juntament amb altres religiosos assassinats aquells dies del 1936. El 2005, Francesc Roig i mossèn Manuel Fuentes van arrodonir la seva biografia amb un volum de sis-centes pàgines acurades i detallades.

Bust del bisbe Borràs al seu poble natal, la Canonja.

MARC VAILLOT

¿Qué es amar?

Ediciones Humanidades, 2021, 144 pàg.

Paràgrafs breus i incisius que ajuden a prendre consciència de la necessitat d'estimar i deixar-se estimar. 54 capítols, per llegir durant l'any, amb els quals l'autor, sacerdot catòlic, ens proposa aprendre a estimar fins a aconseguir la felicitat: que aquest mirall es refracti en mil espurnes, com les d'un diamant preciós.

PILAR ABRAIRA, C.S.

Dios sobre todo

Palabra, 2021, 318 pàg.

Déu sobre tot. Aquestes paraules de la fundadora de la Companyia del Salvador i dels Col·legis Mater Salvatoris la van acompanyar en les grans alegries i també en les angoixes i contrarietats. Des dels catorze anys, des d'aquell Dijous Sant en el qual es va trobar amb Jesucrist que l'estimava, el va posar a Ell sobre tot.

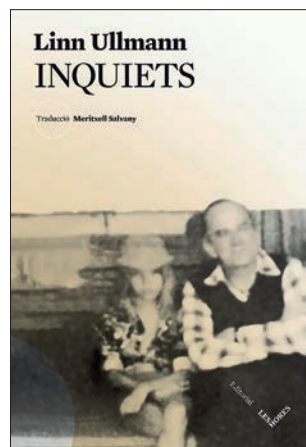

PASCAL BRUCKNER

Un instante eterno

Filosofía de la longevidad
Siruela, 2021, 201 pàg.

En aquesta obra, ambiciosa i imprescindible, Bruckner fonamenta les seves reflexions en estadístiques i en diverses fonts de la literatura, les arts i la història; així, ens proposa una filosofia de la longevitat fonamentada en la resolució, i mai en la resignació, per viure aquesta última etapa de la vida de la millor manera possible.

LINN ULLMANN

Inquiets

Editorial Les Hores, 2021, 448 pàg.

Ell és un prestigiós cineasta suec, un home obsessionat per l'ordre i la puntualitat. Ella és la seva filla, la petita de nou germans. Ara que ella és una jove escriptora i ell un home gran, projecten fer un llibre sobre la vellesa, la memòria, el llenguatge i la pèrdua. Un llibre preciós sobre les emocions. Finalista al Premi de la Crítica de Noruega.

MIGUEL DÍAZ DE ESPADA

El corazón del imperio

Planeta, 2021, 271 pàg.

Fúlvia, Cleòpatra, Livia, Medea... Roma té nom de dona i, amb tot, la història sovint s'entesta a relegar-les a un paper secundari. En aquest llibre, hi trobareu la història d'algunes joves que es van atrevir a ser gladiadores o actrius, dones que no es van conformar a ser «la dona de», sinó que van dominar el destí de l'Imperi des de l'ombra.

J. P. SANSALONI

Un final

Raig Verd, 2021, 169 pàg.

Una científica està tancada en un laboratori obsessionada per trobar la fórmula del producte que ha sotmès la societat: unes pastilles que permeten experimentar emocions i vivències alienes. L'ésser humà ha substituït la seva capacitat d'imaginar, cooperar i compartir per una set egoista i insaciable a la recerca d'una experiència superior.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andresotorra@gmail.com

Hamlet ha estat i és omnipresent en el teatre català. Qui havia de dir que La Perla 29 sortiria de la nau gòtica de la Biblioteca de Catalunya per posar de panxa enlaira una de les sales de cinema més emblemàtiques de Barcelona, el Cinema Aribau. Crisi del cinema o crisi del teatre? O potser és que no hi ha crisi i que tot és un joc per confondre els espectadors?

El muntatge parteix de la mateixa versió que Oriol Broggi el

Ser o no ser... un cinema, aquest és el dilema

2009 va aixecar a la Biblioteca de Catalunya, amb la brillant traducció de Joan Sellent, aleshores amb Julio Manrique de protagonista. Hi ha canvis entre el *Hamlet* de Julio Manrique del 2009 i el *Hamlet Aribau* del jove Guillem Balart del 2021? Textualment, cap. La llengua de Joan Sellent, el traductor, continua lliscant sense entrebancs, adaptada a l'oïda més contemporània. Interpretativament, alguns. El *Hamlet* del 2009 de Julio Manrique encara tenia la fúria de la confusió indignada pel que estava vivint. El *Hamlet* del 2021 de Guillem Balart —netament expressat amb gran riquesa— és més contingut sense amagar la ràbia, però reclòs en la seva postadolescència, confós davant la juguesca de l'oncle i gairebé

desprèn sinceritat i que fa posar la pell de gallina, sobretot davant el cos inert d'Ofèlia.

El canvi més radical d'aquest *Hamlet*, esclar, és la complicitat de l'ambient de l'espai, l'explotació del recurs de la gran pantalla de l'Aribau, les projeccions de clips cinematogràfics de tots els gèneres, com si fos una versió paral·lela i que cada espectador s'encarregarà de relacionar-los amb allò que passa a l'escena, començant pel Setè de Cavalleria o els fotogrames d'Amélie i Nino quan Hamlet i Ofèlia parlen del seu futur, o els de Cary Grant sortint per cames amb una avioneta darrere, quan a *Hamlet* es proposen fer caure la màscara del rei. I encara hi ha opcions per fusionar imatges de John Ford, d'Ingmar Bergman, de Wim Wenders o d'Orson Welles... Més Cinema Aribau, impossible!

Una vegada més es fa evident que hi ha tants *Hamlets* com autors, intèrprets i directors s'hi enfronten al llarg del temps, malgrat que, abans que ells, els hagin passat per davant centenars de versions teatrals, una quarantena d'òperes i una cinquantena de pel·lícules. Vet aquí el coratge i el mèrit d'afegir-s'hi, generació darrere generació, com si sempre fos la primera vegada.

© Bito Cels

El jove actor Guillem Balart ha agafat el relleu dels intèrprets catalans de «*Hamlet*» en una versió singular de La Perla 29 al Cinema Aribau.

«**HAMLET ARIBAU**»,
de William Shakespeare
TRADUCCIÓ: Joan Sellent
INTÈRPRETS: Míriam Alamany,
Guillem Balart, Toni Gomila,
Carles Martínez / Ramon Vila,
Marc Rius, Elena Tarrats i Sergi
Torrecilla. La Perla 29
DIRECCIÓ: Oriol Broggi
Cinema Aribau, Barcelona.
Fins al 30 de gener

AMB BON HUMOR

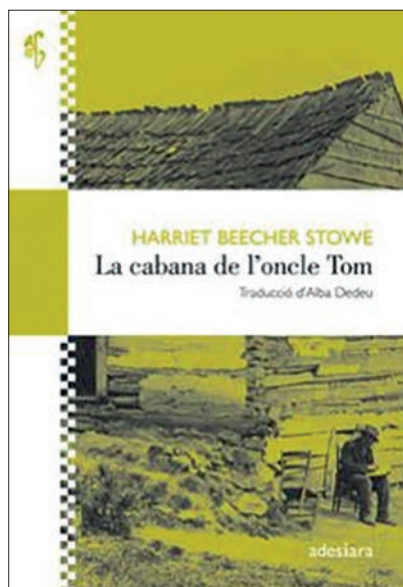

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Biblista

Els oprimits

HARRIET BEECHER STOWE

La cabana de l'oncle Tom

Traducció: Alba Dedeu

Editorial Adesiara, 2021, 640 pàg.

«Tots els “homes” neixen lliures i iguals en dignitat i en drets», article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans, 10 desembre del 1948.

A aquesta «igualtat» ja apunten els dos textos de Creació del llibre del Gènesi: l'Adam (l'ésser humà) sense cap mena de distinció ni diferències, aquestes vindran després de la mà del mateix Adam. Tal igualtat ens la repetim i ens la repeteixen tantes vegades! Però, hi ha qui sí que s'ho creu i així fa, hi ha qui fa veure que s'ho creu però no fa, i hi ha que ni una cosa ni l'altra. Com a la novel·la de Beecher publicada per primera vegada el 1852, va ser el llibre més venut de l'època a l'Amèrica del Nord després de la Bíblia; ara s'ofereix traduïda íntegrament en català.

El 1865, oficialment, s'aboleix l'esclavitud als EUA en temps del president A. Lincoln (tot i que el problema no quedà resol). El llibre va de la llibertat (de la pròpia i de la dels altres), de la igualtat (pel que fa a drets), també va de la lectura i interpretació de la Bíblia amb certa fogositat sentimental i evangelitzadora que l'autora cultiva fins al final, també va de la vilesa i crueltat humana, de l'egoisme, del que és i representa Evangèlica («Eva, que amb tan poc temps a la Terra ha fet tant de bé», pàg. 422) del que són, som, el munt de personatges que desfilen per la narració («la revolta» és literària però contribueix eficaçment al seu propòsit). I va de l'oncle Tom: marcat, als ulls d'uns altres, pel seu origen, el color de la pell, per unes lleis; també marcat per un context geogràfic i cultural que el fa ser necessàriament diferent, marginat, esclavitzat. Però l'oncle Tom encarna, també, la dignitat, la integritat, la bondat humana, la figura de la no-violència, que, malgrat vexada, ignorada i menystinguda, es manté ferma en els seus principis. M'ha recordat les Tamars bíbliques.

No és un llibre endolcit malgrat el final; al contrari, és punyent com la mateixa realitat tant d'ahir com d'avui: persones que són «coses», mercaderies, que es compren, que es venen, que se'n fa el que es vol... ahir com avui, ara i aquí: aquests són els oprimits bíblics. Al lector se li gira feina, molta feina!

RAUXA

Nit de Nadal

Al barri tothom el coneix. Ara ja és un lleó en hores baixes, però arrossega un historial que va començar de ben jovenet. La dona i els fills fa temps que el van abandonar i se'n van anar ben lluny, farts dels seus vicis i peripècies. Ell no n'ha sabut mai més res, però tampoc no sembla que els trobi a faltar gaire. És propietari d'una casa, però ara la clau la té un altre, i encara que ha de dormir al carrer no pensa fer cap pas per procurar-se un sostre i un llit. S'estima més esperar la pensió que sap que li arriba puntualment cada mes sense que hagi de fer res per i polir-se-la als bars que fa anys que sovinteja.

La vigília de Nadal rep la paga i fa el que era de témer i d'esperar. Completada la ruta habitual, quan el sol ja s'ha post, s'enca mina com bonament pot cap a l'església del barri, perquè li sona que aquella nit alguna cosa hi fan. Quan després d'uns quants intents fallits aconseguix pujar les escales i encertar la porta d'entrada sense prendre mal, fent tentines s'acaba asseient al primer banc que troba. Ni tan sols se n'ha adonat, però enmig de la fosca s'ha encès un llum: tan sols uns passos més endavant, a la vora de l'altar, hi ha un nen ajagut en una menjadora. No ho sap o no ho vol saber, però aquest petit ha vingut al món també per a ell, o millor encara, especialment per a ell. Tot el que ha de fer és obrir els ulls per percebre la seva presència resplendent i adorar-lo. Dos mil anys enrere aquesta mateixa nit uns pobres que com ell vivien a la fosca i dormien al ras, van ser els primers a reconèixer-lo. Aquest infant té una predilecció pels últims dels últims, per aquells dels quals la resta d'homes han desesperat i sentenciat en vida. Des de la menjadora, humilment faixat amb bolquers, només espera que a aquell que amb prou feines es manté dret un dia el cor se li esberli, corri cap al pessebre i el prengui en braços.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

BENETES

La Congregació Monàstica de Santa Hildegarda, formada per 24 comunitats de monges benetes, estrena web (www.santahildegardaosb.org) amb informacions sobre aquestes religioses a l'Estat espanyol.

Barcelona

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DE LA MEDALLA MIRACULOSA

El **diumenge 9 de gener**, a les 20.00, concert d'any nou amb el Petit Cor Sagrada Família (c/ Consell de Cent, 110 – Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 10 de gener**, a les 19.00, els Dilluns dels Drets Humans sobre *Drets de la gent gran*; els **dilluns del 17 de gener al 28 de març**, a les 19.00, seminari *Les cantates de Bach i els últims i els primers dies de Jesús a l'evangeli de Lluc* amb Francesc Riera i Francesc Roma (www.cristianismeijusticia.net).

EFFATHÀ

El **dimecres 12 de gener**, a les 18.00, dins del curs *Coneixement de Catalunya i espiritualitat*, Isabel Pujadas parla sobre *La població catalana i la seva evolució*. Inscripcions: www.cristiansdebase.cat/formulari-de-matricula-curs-de-coneixement-de-catalunya-i-espiritualitat.

PREGÀRIA

El **dijous 13 de gener**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco (pepe.alaman@salesians.cat).

EN ADORACIÓ

El **dijous 13 de gener**, a les 20.30, pregària a l'església del Sagrat Cor (c/ Casp, 27 – Barcelona).

UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

El **dissabte 15 de gener**, a les 9.45, jornada virtual sobre la sinodalitat i vida religiosa amb Víctor Codina

i Luisa Berzosa. Més informació: www.urc.cat.

PARES TEATINS

El **diumenge 16 de gener**, a les 17.00, concert de Tamara Alexeeva i Irina Veselova a favor de la Fundació Mirada d'Esperança. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

CATECUMENAT

El **diumenge 16 de gener**, a les 18.00, catequesi del bisbe als catecúmens a l'església de Sant Sever; a les 19.15, eucaristia a la catedral de Barcelona.

Lleida

IREL

El **dijous 13 de gener**, a les 18.30, Montse Sánchez parla sobre *Acollir la fraternitat* (c/ Canonge Brugulat, 22 – Lleida).

Sant Feliu de Llobregat

CATEQUESI

El **dilluns 10 de gener**, a les 19.00, Mn. Joan Peñafiel imparteix una catequesi sobre *Com llegir textos bíblics de manera que ens ajudin en la vida de fe i en la pregària* a la parròquia de Sant Josep Obrer de Sant Boi de Llobregat.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 15 de gener**, a les 10.30, pregària contemplativa. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Pilar Casals, Rufi Cerdan, Agustí Codinach, Bernat Folcrà, Joaquim Fortuny, Alfons Gea, Antonio Gil, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, David Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

director@catalunyacristiana.cat

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

publicitat@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: *Isabel Giralte (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que pateixen discriminació i persecució religiosa trobin el reconeixement dels seus drets i dignitat

DAVID SERRA /
JOAN ANDREU PARRA

Els experts ens diuen que hi ha tantes persones cuidadores com persones grans dependents: 1.400.000 persones a Espanya. D'aquestes, només el 13% són professionals retribuïts i la resta (87%) són parents. També es tracta d'un grup molt feminitzat (76% dones) que el gerontòleg Javier Yanguas anomena la «multinacional de les cures, base de suport de la nostra societat». Per conèixer l'impacte que la pandèmia ha tingut sobre aquest col·lectiu, la Fundació Pere Tarrés ha elaborat un informe sobre la qualitat de vida de les cuidadores no professionals durant el Covid-19 que es pot consultar al web peretarres.org.

Quins objectius teniu amb aquest estudi?

La idea és visibilitzar en quina situació viuen les persones cuidadores no professionals, un grup molt important al nostre país pel model de prestació de cures i d'atenció a la dependència que recau sobre les famílies, particularment sobre les dones. Aquests informes, dels quals portem tres edicions, permeten dissenyar mesures d'intervenció que ajudin a millorar la qualitat de vida de les persones dependents i de les que les atenen. El cost que per a una persona que ajuda un dependent té fer aquest acte d'amor és molt alt: a nivell físic, emocional, de relacions personals...

En la situació de pandèmia això s'ha agreujat?

El Covid-19 ens ha posat al davant qüestions que ja eren molt greus. En estudis anteriors, vèiem que el temps de dedicació d'aquestes persones era de 14 hores diàries. L'únic que ha canviat és que les famílies que tenien un servei d'atenció a la dependència, durant el confinament per una raó de prevenció, no l'han rebut i han hagut d'assumir una sobrecàrrega.

Més d'un 83% de les persones consultades diu que la pandèmia ha tingut un efecte negatiu sobre la seva tasca.

Abans de la pandèmia aquest percentatge ja era molt elevat. Ara bé, en aquesta ocasió hem corregit

Rosalina Alcalde, cap de metodologia i estudis de la Fundació Pere Tarrés

«Diria a les persones que cuiden: “Queixeu-vos!”»

la tendència a minimitzar el malestar que genera la cura, passant de la percepció subjectiva a indicadors objectius. Si a la sensació de captiveri que genera ser cuidadora, hi sumem l'obligat per la pandèmia, és normal que aquest percentatge hagi augmentat.

A les 14 hores, les dones hi han de sumar les hores per manca de conciliació familiar?

És esgarrifós el percentatge de dones que han hagut d'abandonar la feina per poder cuidar i això es tradueix en empobriment (per les menors cotitzacions i pensions). És veritat que es pot rebre una petita paga de la llei de dependència, però és molt insuficient.

En l'estudi moltes donen manifesten que els ha afectat la por al contagi.

Aquesta por la reconeixen com una incertesa cap al futur: què li passarà a la persona que cuido, què em passarà a mi. Tenen por de la vida. Un indicador que probablement hi hagi una malaltia mental, per la situació tan dura i sostinguda

en el temps, és que la majoria de cuidadores presenten quadres depressius. El cas més preocupant és quan les mares o pares ja grans cuiden els seus fills o filles amb alguna discapacitat.

Han rebut algun suport o formació aquestes persones cuidadores?

La Llei de dependència preveu la formació a persones no professionals i entitats com la nostra la impartim. Però aquestes formacions no són només de competències instrumentals (que ja fem). El que funciona és generar un espai grupal d'intercanvi emocional mutu.

També heu identificat els serveis d'atenció a la dependència.

Amb dades empíriques demostrarem que són insuficients. Llegir els testimonis és esgarrifós: el patiment que genera per una sobrecàrrega inassumible. Ens hauríem de preguntar fins a quin punt ens preocupa el patiment de les dones que cuiden. És important que reconguin aquest malestar, per tractar-se i prevenir-se. Diria a les persones que cuiden: «Queixeu-vos!»

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel
de 8 h a 13.45 h

Tot anirà bé
de 15 h a 18 h

Camins
de 20 h a 21 h

Barcelona 106.6

Tarragona 100.6

Girona 103.4

Lleida 91.5

Catalunya Central 93.7

Vic 98.4

Tortosa 90.1

El Garraf 96.8

La Cerdanya 104.4

La Seu d'Urgell 105.0

Andorra 107.5

Bossòst 106.0

escoltant, sentiràs